

KNIPKAARTEN EN MINDER DEMOCRATIE

Het bestuur van de universiteiten wordt in de toekomst minder democratisch. Voor de besluitvorming over onderzoek gaan aparte regels gelden, waarin wetenschappers de dienst uitmaken. Voorts zal niet meer elke student iedere opleiding kunnen volgen: er moet een keus worden gemaakt tussen een kortere, dure opleiding en een langere goedkopere studie, want "elke onderwijsvragende zou een gelijk recht moeten krijgen op een bepaalde hoeveelheid onderwijs van een zekere soort en kwaliteit". Dat zijn twee elementen uit de "Schets betreffende de toekomst van het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek", die minister drs. W.J. Deetman vorige week vrijdag naar de Tweede Kamer stuurde.

rende personeel' en belemmert daarmee flexibele aanpassingen aan nieuwe behoeftes. Datzelfde geldt voor de autonomie van de faculteiten en de 'professionele autonomie' van vakgroepen. Instellingen moeten daarom bedrijfsmatiger worden beheerd, met een sterk professioneel management en een grote invloed van buiten, gericht op een flexibele, doeltreffende en doelmatige reactie op de vraag naar onderwijs.

Bert Bakker/UP

KNIPKAART OUD IDEE

"Ik had het sportiever gevonden als de minister naar mijn rede in Maastricht had verwezen" reageert het Tweede Kamerlid voor de PvdA Jacques Wallage op de uitspraken van minister Deetman. Er zijn namelijk opmerkelijke overeenkomsten tussen het pleidooi dat Wallage hield op het lustrumcongres van de RL, en de 'schets' die Deetman nu als zijn toekomstvisie aan de Kamer aanbiedt. Knipkaarten ('vouchers' in het jargon), flexibele studietrajecten, verregaande integratie van HBO en WO: het lijkt allemaal op elkaar als twee druppels water. Wallage: "Dat is niet helemaal waar. Zijn stuk is aanzienlijk vager. Ik vraag me bijvoorbeeld af of de minister wel voldoende innovatiebereidheid heeft, of hij wel de randvoorwaarden wil scheppen om HBO en WO te laten samenwerken. Je zal toch op zijn minst de onderdelen van elkaars studieprogramma moeten erkennen. Deetman doet net of het met de introductie van die vouchers bekeken is, of hij dan achterover kan leunen. Ik constateer dan ook wel enige spanning tussen deze enorme veranderingen in het hoger onderwijs, bijna revoluties, en de zogenaamde afstandelijke overheid die hij voorstaat. Bovendien ben ik het niet eens met een aantal elementen in zijn verhaal. Ik vind het niet goed als de markt gaat bepalen wat de prijs voor flexibele onderwijseenheden zal zijn. Die gaan namelijk variëren naar kwaliteit en 'maatschappelijke behoefte'. Het bedrijfsleven krijgt daar een flinke vinger in de pap. Al met al zit de minister met de richting van zijn schets op de lijn van de PvdA, maar komt zijn methode weer dicht bij het CDA. Overigens juich ik het wel toe als er consensus heerst tussen de belangrijke politieke stromingen over de toekomst van het hoger onderwijs. En of hij dan dingen van mij overneemt, ach. Ik heb mijn eigen spoor getrokken; de minister kende mijn tekst. Mijn rede in Maastricht bevatte ook elementen van De Moor, van Wiegersma, zeker ook van Posthumus. Ik geloof zelfs dat het hele idee van die vouchers nog van DS'70 komt, van de toenmalige minister De Brauw."

Wammes Bos

Minister Deetman

maakt plaats voor differentiatie en dynamiek. Elke instelling moet zich een duidelijk profiel aanmeten, en kan kiezen voor meer beroepsgerichte, dan wel wetenschappelijke opleidingen, voor korte of lange studies, voor een nadruk op onderzoek, voor een grote of juist kleine, maar kwalitatief betere universiteit. De formele gelijkheid van alle studies en universiteiten behoort tot het verleden. De keuzes van een instelling wat betreft de duur, intensiteit en kwaliteit van de opleidingen beïnvloeden de prijs van het onderwijs en die prijs bepaalt het aantal knippen in de genoemde knipkaart van studenten. De strenge scheiding tussen HBO en universiteiten vervalt. Er is meer samenwerking nodig en ook fusies zijn niet uitgesloten. Ook tussenvormen ontstaan: de tweedeling van het hoger onderwijs ontwikkelt zich naar een 'meervormig stelsel', waarvoor één wet wordt gemaakt.

Onderzoek

In het onderzoek leggen de universiteiten zich toe op fundamenteel en strategisch onderzoek ('het begin van de kennisketen'), terwijl hbo-instellingen zich meer bezighouden met toegepast onderzoek. Elke universiteit kiest zijn eigen 'missie': welk onderzoek wordt verricht, voor wie en in welke sectoren. Voor het fundamenteel onderzoek bepaalt de overheid de maatschappelijke vraag, omdat die niet tot uitdrukking komt in onderzoeksopdrachten. Er komt één totaalbudget daarvoor op de rijksbegroting, en regering en parlement maken een globale verdeling. De verdeling van het onderzoeksgeld op de universiteit wordt primair gebaseerd op 'kwaliteitsbeoordeling door deskundige vakgenoten'. Ook het management van het onderzoek moet worden verbeterd. Daarvoor komt het losser te staan van het onderwijs en kan het in een afzonderlijke organisatie worden ondergebracht. Dat geldt zeker voor toegepast onderzoek, dat in principe commercieel zelfstandig wordt. Bij het nieuwe hoger onderwijs hoort een andere bestuursstructuur, met minder democratie, zo blijkt uit de schets. Die democratie vertegenwoordigt de belangen van 'het zittende, doce-

Inhoud

Pagina 3

Onderwijsvernieuwing

Zo'n honderd congresgangers discussieerden vorige week in Maastricht over veranderingen in het medisch onderwijs. De bijeenkomst was georganiseerd door Network, de vereniging van medische faculteiten, die zowel de gezondheidszorg als de artsenopleiding eigenzinnig benadert. Maastricht is een vooraanstaand lid van Network en het is dan ook niet verwonderlijk dat de conferentie het karakter van een massale bekeringsactie kreeg.

Pagina 5

Schoolstrijd

In confessionele kringen willen ze niet geloven dat er in Maastricht behoefte is aan nog een openbare basisschool. Een enquête moest uitsluitsel geven en het aan de economische faculteit verbonden instituut Liber werd met de uitvoering belast. De CDA-fractie in de gemeenteraad vertrouwde de eigen gemeentelijke onderzoekers namelijk niet: die zouden tendentieuze vragen stellen. Maar ook het Liber-onderzoek -op dit moment in volle gang- ontmoet op de bijzondere scholen weinig enthousiasme. Het openbaar onderwijs wordt in Maastricht teveel gepushed, vinden ze.

Pagina 7

Limburg principes

In de zomer van '86 organiseerde de juridische faculteit in Maastricht een mensenrechten-congres. De gedragsregels die hier werden opgetekend zijn zelfs tot de Verenigde Naties doorgedrongen. Dichter bij huis krijgen de "Limburg principes" binnenkort een vervolg in een grootscheeps onderzoeksprogramma. Prof. Een gesprek met Theo van Boven, een van de projectleiders; over een discussie met dubbele bodems.

En verder

Juristen wachten tevergeefs op deskundigheid, gezondheidswetenschappers zoeken de boekenmarkt op, studentenprotest tegen late uitbetaling beurzen vindt bij rechter geen gehoor, luisteren naar het Limburgs symfonieorkest en zelf musiceren in de Troubadour.

postbus

Ingezonden brieven voor deze rubriek mogen een lengte van maximaal een A4 kantje hebben. De redactie behoudt zich het recht voor brieven in te korten of niet te plaatsen.

brief

Monopolie

Economen zijn het over weinig eens. Maar er zijn een paar dingen waarover ze niet met elkaar van mening verschillen. Eén daarvan heeft betrekking op monopolies. Waar één producent of leverancier de hele markt bedient, is de prikkel om het de klant met prijs, kwaliteit en service naar de zin te maken afwezig. Immers, hij kan nergens anders heen. Arme klant. Maar klanten die zo dom zijn zichzelf in deze onbenijdenswaardige positie te brengen, verdienen geen medelijden. Zij maken een afspraak met één leverancier onder uitsluiting van alle andere. Eigen schule dikke bult. Ver van uw bed? Helemaal niet. De bibliotheek van de RL heeft het alleenleveringsrecht gegund aan boekhandel Leiter-Nypels. Dom? Ja! Onrechtvaardig? Ja! In alle andere universiteitssteden wordt de klandizie gegund aan de diverse (grotere) boekhandels. Die profiteren daar dus allemaal van, en zij kunnen dit voordeel doorgeven aan hun andere klanten, met name door een gevarieerde collectie te voeren. De universiteit houdt op die manier de druk op de ketel. Als één leverancier onvoldoende service of korting biedt, schakelt de afdeling inkoop gewoon op andere over.

Hoe is het zo gekomen dat hier van deze gezonde en normale aanpak wordt afgeweken? Wij hebben daar wel ideeën over, maar eigenlijk kan

het ons niet zoveel schelen. In het belang van de universiteit en van alle andere boekenconsumenten moeten we gewoon onmiddellijk van dit ongezone monopolie af.

Jack Birner
Aad van Mourik
(Faculteit der Economische Wetenschappen)

brief

Homo-sexualiteit en wetenschap

Hierbij willen we iedereen bedanken die vorige week haar/zijn handtekening heeft gezet voor de actie 'Betere boeken over homosexualiteit in de bibliotheek'. We hebben in twee maal twee uur méér dan driehonderd (!) handtekeningen opgehaald! We gaan nu overleggen met de Wetenschapswinkel over een onderzoek naar dit onderwerp én met de bibliotheek over de aanschaf van andere boeken naast de bestaande. We houden jullie op de hoogte omtrent de resultaten. Bedankt.

Agaath Been
Jörg Engelhardt
Abé Holshuijsen
Els Jacobs
Ariane Matthijssen
Paul Thewissen

paarltes

SOLLICITATIE-OPROEP: wegens niet verlenging van mijn tijdelijk dienstkontrakt bij de dienst Financiële Zaken (per 1-6-'87), vraag ik langs deze weg: welke dienst of vakgroep heeft administratieve ondersteuning nodig? En wie kan mij dan voor nog twee à drie jaar aan werk helpen? Ander soort werk dan administratie is ook welkom. Graag zo spoedig mogelijk bericht. Huub Momms 888359 (FZ) of privé 043-432913.

Wij gaan naar Marokko, Turkije of de Noord-kaap. Hiervoor zoeken we nog reisgenoten. Info: 053-301450/313349.

Moskou 13 d. kunst & wereldstad; Moskou en 13 d. de betoverende mooie metropool Leningrad. Beide vliegtrips 17-29 mei f 1333,33 all in. Bel CIRC 020-253528 (10-13 uur) of 020-268594.

Etage, flat of ruime kamer in Maastricht te huur gevraagd. Per 1 april ben ik werkzaam aan de universiteit en ik heb nog steeds geen woonruimte gevonden. Wie helpt mij uit de nood? Tel. 013-672918.

Korrigeren, typen en de hele grafische verzorging van scripties en verslagen en andere teksten. Vraag vrijblijvend offerte Regi Ewalts, tel. 04703-2112.

Te koop witte omafiets in goede staat voor f 150,00. Tel. 614946.

Biedt zich aan voor typewerk tegen studententarief, tel. 045-219352.

Wetenschappelijk medewerker zoekt woonruimte in Maastricht of omgeving. Woonruimte voor 2 personen ook welkom. Tel. 043-888121 (voor 17.00 uur).

R4 gtl: 1981, kleur: wit, open dak, goed onderhouden, prijs n.o.t.k., 043-213900

Te koop: Ford Escort 1300, bouwjaar 1976, APK-gekeurd, prima auto. Tel: 043-250449

Te koop Maastricht-Borgharen: goed onderh. ruim woonh. met tuin, blijvend vrij uitzicht, inp. gar., CV, ruime hal, bijkeuken, 1e verd. U-vorm. woonk. met groot balc., plav.vl. en o.h. 36m2, open aanb. keuken, incl. app. ged. dubb. begl., toilet, 4 slaapk., luxe badk., vr.pr. f 142.000,-. tel. 043-632024.

Te koop: complete doka-uitrusting, f 350,00. Ilze Urlings, tel. 213602.

Te koop: twee typemachines: goede Olivetti, (zwarte kantooromachine, niet electrisch), en oude Underwood (defect) Tel. 043-620932.

Te koop aangeboden: eiken commode, begin 1900, met bloemmotieven op de deuren. Vraagprijs f 750,00. Boerenbed, eiken. Twijfelaar (1.80-1.10). Vraagprijs f 200,00 Twee keukenstoelen, beuken f 50,00, een keukenstoel, eiken, met stoffen zitting en rugleuning f 50,00. Voor de liefhebber: ouderwetse PFAFF-trapnaaimachine met eiken ombouw, 1930. Tegen elk aanneemelijk bod. Tel. ma, di, wo tot 15.00 uur tst. 211 J. Na 20.00 uur 04493-3195.

Na de voortgangstoets Medische Faculteit op 18 maart is inde hal in de Heeg achtergebleven een rood-zwarte "Knirps" parapluie. In de hal op Daalhof is achtergebleven een paar rood-lederen gevoerde (bromfiets)handschoenen. Af te halen Randwijk kamer 3.034 C. Fröberg.

Per 29 april (1 mei): etage gezocht voor 2 personen plus minus f 650,00 per maand. Tel. 043-210717.

Te koop: nog net niet antiek tweezitsbankje, rieten achterkant en zijanten, moet opgeknapt worden. Tel. 043-620932.

Te koop: Oudhollands eiken spinnewiel met 3 klossen en kaarden. In zeer goede staat. Prijs: f 275,00.

Te koop: bontjas in nerts (vison). Helemaal nieuw, rechtstreeks van bontwerker. Halve prijs (f 10.000,-). Wordt op maat gemaakt. Bel: 045/762530.

Spoed: Tijdelijk te huur gevraagd voor de maanden mei, juni, juli, gemeubileerde kamer of woning, voor artsenecht paar uit Tanzania. Inlichtingen: H. v. Huisseling. Tel. overdag 866666, pieper 1258, (s avonds 043-434129).

Vernieuwend wonen, het project sociale woningbouwcoöperatie op Randwijk, waarbij de a.s. bewoners -in groepen verdeeld- zelf voor beheer verantwoordelijk zijn en de financiële lasten naar rato dragen, zoekt voor enige wooneenheden economische kopers met een bruto inkomen v.a. f 30.000,- per jaar. Incl. J. Vos, tel. 043-862255.

Te koop aangeboden: Philips kleuren t.v. 67 cm beeld f 125,00. LP's, betere pop, klassiek (allen in zeer goede staat). Moulinex grill f 150,00. Te bevragen: tst 270 (H). Privé na 18.00 uur tel. 04404-1856.

Te koop: tussenhoning te Maastricht. (nabij Randwijk en mooi gelegen). Keuken met alle app., woonk 33 m2, 3 slaapk., badk. met 2e toilet, v.tr.zolder. Tuin 14m op zuiden. f 127.500 k.k. Eykelborg 23. Tel. 043-614365.

Wie wil er nog meer beginnen met een studie/leespraatgroepje rondom feminisme en gezondheidszorg. Bel 043-219026, Mariën.

Te koop: compleet nieuw ingericht zomerhuisje met 600 m2 recreatiegrond midden in uitgestrekte bossen, 8 km. van Maastricht. f 39.000. Tel. 043-470479.

Te koop: twee grote oude gietijzeren plafondlampen; één met ruime, licht beschadigde kap, de ander met zes kleine kapjes. Tel. 043-620932.

OBSERVANT

Informatie- en opinieblad van de Rijksuniversiteit Limburg, uitgave van de Stichting Maffius. Verschijnt wekelijks.

Redactieadres
Tongersestraat 53, kamer 316.
Postbus 616,
6200 MD Maastricht.
Telefoon: 043-888468.
(doorkiesnummer)

Stichtingsbestuur
Wim Hermens (voorzitter)
Kees Schröder (penningmeester)
Hans Lensing (secretaris)
Erik de Graaff
Ton Hamelers
(redactieafgevaardigde)
Geertjan Tangelder
Joan Muysken

Redactie
Jacques Herraets
Wammes Bos
Emely Nobis

Redactieleden/medewerkers
Marc Bonten
Bart Brouwers
Lucia Geurts
Judith Habets
Ton Hamelers
Evelyn de Leeuw
Jan Mollenstorm
Jannie Riteco

Redactie-assistente
Liesbeth van Hoef

Foto's
Franco Gori
Fotopersburo Widdershoven
Fotopersburo Mellaart

Tekeningen
John Prop
Raph de Haas

Druk
Limburgs Dagblad Heerlen

Advertenties
Advertenties (behalve Paarltes): Yvonne Stevens, tel. 043-624930, werkdagen bereikbaar na 18.00 uur, vrijdag de hele dag. Tarieven op aanvraag.

Paarltes
Paarltes opgeven bij de redactie. Voor medewerkers en studenten gratis. Anderen f 7,50.

Mededelingen
Mededelingen voor de mededelingenpagina's doorgeven aan Frank Speet, Dienst Voorlichting, tst 319.

Abonnement
Leden van de universitaire gemeenschap ontvangen het blad gratis. Afgestudeerden en andere belangstellenden kunnen zich abonneren voor f 25,00 per jaar.

Universitaire Pers
Observant maakt deel uit van het landelijk samenwerkingsverband Universitaire Pers, samen met Ad Valvas (Vrije Universiteit), Delta (Delft), Univers (Tilburg), Cursor (Eindhoven), Universiteitsblad Twente, KU-nieuws (Nijmegen), Universiteitsblad Utrecht, Universiteitskrant Groningen en het Wageningen Universiteitsblad.

UP-korrespondent: Bert Bakker, Esther Hageman.

Het eetcafé van Maastricht

Groisch bier
Menu naar keuze
Dagschotel
Uitstekende koude buffetten
Vriendelijke prijzen

hoek St. Pieterstraat
Dagelijks van 17.00 tot 02.00 uur
Keuken van 17.30 tot 23.00 uur
Telefoon 043-210158

Plankstraat 20
6211 GA Maastricht
tel. 043-218118

Restaurant 't Kläöske

Openingstijden van de keuken in 't Kläöske:
lunch 12.00-14.30 uur
diner 18.00-22.30 uur

Gesloten: zondag, maandag en feestdagen

RESTAURANT L'ESCALE

les produits de la mer

Havenstraat 19
6211 GJ Maastricht
tel. 043-213364

Le Vigneron
Bistrot à Vin

Openingstijden van de keuken in L'Escale en Le Vigneron:
17.00-24.00 uur

Gesloten: zondag, maandag en feestdagen

ANDERSOM

opiniemaandblad voor andragogie en de sociale wetenschappen
Nummer 2 is verschenen.
Met de wetenschappelijke agenda, een artikel over het functioneren van de Riagg's en "halen andragogen de jaren negentig?"

Een abonnement kost f 35,00 en losse nummers f 3,95. Per jaar zullen tien nummers verschijnen. Redactie-adres: Grote Bickersstraat 72, 1013 KS Amsterdam.

NETWORK LEERT OOK VAN ANDERMANS PROBLEMEN

Wat schort aan ons medisch onderwijs en wat kunnen we doen om daar verbetering in te brengen? Honderd afgevaardigden van zestig medische faculteiten uit heel de wereld hebben vorige week drie dagen lang als gast van de Rijksuniversiteit Limburg over die vragen gediscussieerd. Het antwoord stond van tevoren al min of meer vast.

Dr. K.O. Alausa, de grondlegger van de nieuwe medische faculteit van Kano (Nigeria) (foto Paul Mellaart)

De bijeenkomst was immers georganiseerd door het 'Network of Community Oriented Educational Institutions for Health Sciences', de vereniging van medische faculteiten, die zowel de gezondheidszorg als de artsenopleiding op een bijzondere manier benaderen. De studie van de gezondheidszorg moet zich allereerst bezighouden met de realiteit: gezondheidsproblemen die een medisch beroepsbeoefenaar elke dag op zijn brood krijgt. Weg dus met de abstracte mechanisch-biologische, orgaangerichte benadering van het traditionele onderwijs. Wie zijn vak goed wil uitoefenen dient te leren omgaan met problemen. Wat stellen de opleidingen die een antwoord klaar hebben voor de zoekenden daar dan tegeover? Dit: vorming van personen, die een probleem kunnen onderkennen om het snel op te lossen, kan het beste gegarandeerd worden via een speciale vorm van onderwijs, het probleem-georiënteerde leren. Dat is in één zin het ideaal dat het Network sinds haar oprichting in 1979 probeert uit te dragen.

De aangesloten faculteiten (dertig in totaal) zijn zozeer overtuigd van de juistheid van hun aanpak dat zij het tot hun zending rekenen zoveel mogelijk medische opleidingen hun voorbeeld te laten volgen. Het was zeker geen toeval dat de massale bekeringsactie, zoals deze conferentie was te karakteriseren, in Maastricht plaatsvond. De Rijksuniversiteit Limburg is een van de meest actieve leden van het Network. Het secretariaat is in Maastricht gevestigd en valt daar onder de hoede van de secretaris-generaal prof. dr. C. Greep.

In de loop der tijden is het zwaartepunt van het Network steeds verder verschoven naar de Derde Wereld, vooral door de bemoeienissen van de Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO), die de ideeën bijzonder geschikt vindt om de gezondheidszorg in ontwikkelingslanden op een hoger plan te brengen. Ofschoon het misschien omdat) maar veertig van de naar schatting 1300 medische faculteiten in de wereld aangesloten zijn bij het Network, heeft de organisatie een speciale 'Taskforce 5' in het leven geroepen onder het motto 'Change in existing institutions for health sciences'. Voor dat doel is 50.000 dollar ter beschikking gesteld, waarvan het overgrote deel nog steeds onaangeroerd bij de bank ligt.

De conferentie in Maastricht had mede tot doel te komen tot projecten die met behulp van dat beschikbare bedrag kunnen worden uitgevoerd. Via de contacten van het Network werden overal ter wereld faculteiten opgespoord waarvan bekend was dat ze niet tevreden waren met de traditionele aanpak van het medisch onderwijs. Een groot aantal, zestig faculteiten, reageerde positief op de Maastrichtse uitnodiging. Zij kregen ruim van tevoren het verzoek om hun problemen en hun wensen op papier te zetten. Dat diene als discussiemateriaal tijdens de conferentie.

Dr. Henk Schmidt, die als onderwijskundige vaak ten behoeve van het Network op pad gaat, is tijdens de conferentie als coördinator opgetreden. Hij laat met enige trots het resultaat van drie dagen vergaderen zien: een stapeltje met de hand geschreven vellen papier. Problemen en wensen van deelnemers. Werk aan de winkel voor Network, want de organisatie heeft toegezegd dat zij een analyse van de problemen zal maken en dat zij zal bekijken hoe zij dringende gevallen met raad en daad kan bijstaan. Je hoort Schmidt niet klagen over gebrek aan belangstelling voor de Network-idealen.

'Je ziet dat veel medische faculteiten worstelen met hun curriculum. Er is teveel aandacht voor klinische vakken en men voelt veel voor een benadering die studenten oriënteert op de meer directe behoefte van de gemeenschap. Maar de grote moeilijkheid is dat je bestaande faculteiten bijna niet kunt veranderen. Dan kom je in strijd met teveel gevestigde belangen. Misschien gaan Malmö en Lund het Maastrichtse systeem overnemen. Ze voelen daar erg veel voor. De medische faculteit van de universiteit van Sherbrook in Canada gaat het verst: daar hebben ze besloten het traditionele curriculum overboord te gooien en eind dit jaar totaal over te gaan op op het model van ons en van McMaster. Hoewel McMaster niet zover van hen vandaan ligt, doen ze er maar weinig beroep op, ze willen het echt zelf doen. Als het lukt, zou het de eerste keer zijn dat een bestaande faculteit overschakelt op ons systeem'.

In de Verenigde Staten, waar een sterke beweging binnen de medische faculteiten actief is om te komen tot hervormingen binnen het medisch onderwijs, wil zoiets niet lukken. Maar daar hebben de Amerikanen iets op bedacht: enkele universiteiten hebben zogenaamde 'parallel tracks' opgezet, experimentele opleidingen met weinig studenten, die naast het officiële programma draaien. Het beroemdste voorbeeld is de pa-

rallel track van Harvard, waarvoor naast McMaster ook Maastricht model heeft gestaan. Het programma draait nog te kort om te kunnen zeggen of de 25 studenten die jaarlijks uit een enorme toeloop worden geselecteerd, het beter doen dan hun traditioneel georiënteerde lotgenoten. Volgens Henk Schmidt, die enkele keren als adviseur naar Harvard gehaald is, loopt de opleiding als een trein, maar is er sprake van een groeiende vijandigheid tussen de oude en de nieuwe generatie, omdat de eerste zich steeds meer bedreigd voelt door de nieuwlichters.

Een heel bijzondere situatie heerst in de ontwikkelingslanden. De gezondheidsproblematiek daar schreeuwt om een probleemgeoriënteerde benadering en in enkele landen is de overheid heel bewust 'community oriented' faculteiten gaan oprichten.

Een voorbeeld is Nigeria, waar de medische faculteit van Ilorin het tot een bloeiend bestaan gebracht heeft. De dekaan van de faculteit, dr. K.O. Alausa, kreeg daarom van de overheid de opdracht om een opleiding op dezelfde leest te stichten in Kano. Alausa was vorige week ook in Maastricht om over zijn ervaringen te vertellen.

'Wij zijn vorig jaar begonnen in Kano met 22 studenten. De regering wil dat wij er een community-based opleiding van maken in het kader van haar politiek om het platteland weer beter bewoonbaar te gaan maken. Men heeft ingezien dat de urbanisatie een onoplosbaar probleem is als je niets doet aan de ontwikkeling van het platteland. Die politiek heeft nu absolute prioriteit gekregen'.

Probleem-georiënteerd studeren in onderwijsgroepen en studielandschappen is er in Nigeria niet bij. Er is een absoluut gebrek aan leermiddelen: het enige middel om kennis over te dragen is dus de mond van de docent. Daar staat tegenover dat de studenten zo letterlijk mogelijk in aanraking worden gebracht met de gezondheidsproblemen van de

Voorsprong kan gemakkelijk achterstand worden

Wegens drukke werkzaamheden -een veel gehoord motief- is het wellicht niet iedereen opgevallen, dat er van 17 tot en met 20 maart j.l. bij de RL een internationaal congres werd gehouden onder de titel "Why and How to Change Health Professions Education". De activiteit werd in het kader van het tweede lustrum van onze instelling georganiseerd door de Medische Faculteit in samenwerking met het "Network of Community-Oriented Educational Institutions for Health Sciences".

Zoals gebruikelijk zullen de deelnemers aan deze conferentie ook nu wel weer met een eigen verzameling aan indrukken huiswaarts zijn gekeerd. Zo hoort dat ook. Mede daarom is de vraag, welke betekenis het congres heeft gehad voor onze eigen instelling niet zo gemakkelijk te beantwoorden. Toch enkele voorlopige bevindingen:

1. Het is mijn stellige overtuiging, dat niemand acht jaar geleden -toen het "Network" in Jamaica van start ging- heeft durven vermoeden, dat de veranderingen in het medisch onderwijs zich zo snel zouden ontwikkelen. Wanneer er van Karachi tot Malmö, van Montevideo tot Dar es Salaam, van Harvard tot Shanghai belangstelling is voor veranderingen in het onderwijs ten behoeve van de gezondheidszorg, dan kan men niet langer spreken van een te localiseren modegril. Dat Maastricht binnen de zich verbredende beweging nog steeds wordt gezien als een van de voorlopers, is natuurlijk een prettige constatering. Niettemin lijkt het erop, dat nieuwe voorlopers zichzelf steeds duidelijker presenteren.
2. De indruk bestaat, dat steeds meer opleidingen ten behoeve van de gezondheidszorg het opleidings-isolement proberen te doorbreken. Met begrippen als "community-oriented education" of "community-based education" wordt bij herhaling bepleit, dat opleidingen zichzelf behoren te integreren in het gezondheidszorg-gebeuren als zodanig. Een sterkere betrokkenheid van de gezondheidszorg bij opzet en inrichting van opleidingen lijkt een nieuwe richting te bepalen. Bij gelegenheid van dit internationale congres dringt zich dan toch de vraag op, of de feitelijke inspanningen in dit opzicht bij onze eigen instelling wel voldoende zijn. De bruggen naar de gezondheidszorg lijken meer aandacht nodig te hebben.
3. Minder nieuw is het ook nu weer gehoorde geluid, dat de onderwijsstaak binnen instellingen nog wel eens te laag wordt gewaardeerd. Dat een internationale conferentie daaraan geen einde kan maken staat natuurlijk vast. Duidelijk lijkt wel, dat de betekenis van de onderwijsstaak tegen de achtergrond van met elkaar concurrerende onderwijsinstellingen aan betekenis lijkt te winnen. De belangstelling voor dit onderwerp is internationaal groeiende en het is dan ook van belang, dat deze belangstelling binnen de eigen instelling zoveel mogelijk wordt gestimuleerd. Congressen als het hierboven genoemde kunnen daaraan een belangrijke bijdrage leveren. Hoewel Maastricht nog steeds gezien wordt als een van de voorlopers, is opletten geboden, want een voorsprong kan gemakkelijk een achterstand worden, wanneer de activiteit van andere instellingen toeneemt.

Wynand Wijnen

bevolking. Medische studenten uit Ilorin gaan ieder jaar minstens twee maanden met een tutor naar een Nigeriaans dorp om van de praktijk te leren. Volgens Schmidt is dat een fantastisch systeem, waar niet alleen de student wijzer van wordt. 'Ze komen er met een bepaalde opdracht, bijvoorbeeld om epidemiologisch onderzoek te doen naar de samenhang tussen bepaalde gezondheidsproblemen en plaatselijke omstandigheden. Dat is vaak het begin van een bewustwordingsproces in die gemeenschap. Het komt neer op politieke actie, die op gang komt. Er worden gezondheidscommissies ingesteld, er wordt een programma gemaakt van eisen om de omstandigheden te verbeteren. De bevolking komt dan ook in actie voor een betere toegangsweg, beter onderwijs, betere landbouw. Dat stimuleert een student enorm, als hij dat als resultaat ziet'.

De Suez Canal University in Ismailia is zonder meer de trots van Network. Dankzij uitgebreide Amerikaanse steun, uitstekend leiderschap (van Zoher Nooman en zijn vrouw Esmat Ezzan) en een grote vindingrijkheid beschikt Egypte nu over een schitterende opleiding, waar ook Maastrichtenaars veel inspiratie kunnen opdoen, zegt Schmidt.

'Er zitten hier veel mensen die dat gedoe met het probleemgeoriënteerd leren eigenlijk maar flauwe kul vinden. Maar Nooman kan je daar van afhelpen. Zijn theorie is: als je wil dat studenten zelfstandige probleemoplossers worden onder moeilijke condities, dan is self-directed leren je enige middel. Attitude in het leren slaat over naar attitude in het werken'.

Jacques Herraets

bladeren

Samengesteld door Bart Brouwers

Skeletten

Niet veel wetenschappelijk medewerkers zullen er prat op kunnen gaan, dat ze maar liefst 30.000 mensen onder hun hoede hebben. De Utrechtse archeoloog dr. W. Perizonius kan het, al moet daar wel bijverteld worden dat al die mensen reeds lang geleden heengegaan zijn, dood dus. Perizonius is namelijk als skeletonderzoeker aan de Rijksuniversiteit Utrecht verbonden. De oudste van zijn 'medewerkers' stamt uit ongeveer 4000 voor Christus, de jongste is slechts enkele jaren dood. In de collectie bevinden zich inmiddels ook al enkele beroemdheden uit de geschiedenis, onder wie 'De Reus Van Maas-tricht', een tiende-eeuws skelet, dat vorig jaar tijdens de restauratie van de Sint Servaas basiliek werd gevonden. Volgens Perizonius is zijn verzameling zeker niet alleen voor historici en archeologen van belang, "het skeletonderzoek biedt ook de medische wetenschap de extra dimensie van de factor tijd". Daarnaast heeft ook al een biochemicus bij Perizonius aangeklopt, die op

zoek is naar de invloed van osteocalcine op botafbraak, een probleem dat zich met name in gewichtloze toestand lijkt te manifesteren; Maastrichtenaars deden tijdens Wubbo Ockels' vlucht ook al onderzoek op dit gebied. Perizonius kan dus met zijn eeuwenoude boten meehelpen aan dit bij uitstek op de toekomst gerichte werk. (U-blad)

Pleezicht

Het hoofdgebouw van de Vrije universiteit heeft een prachtig binnenplaatsje, dat volgens de afdeling Gebouwenbeheer uitermate geschikt was voor de opslag van dertig wc-potten. Die waren na de laatste renovatie overbodig geworden op hun oude plaatsen en de mensen van gebouwenbeheer zagen er geen gat in de vieze potten op te slaan in het magazijn. Ze staan nu waar ze thuishoren: pal voor het raam van de JOVD-fractiekamer. De kamer is inmiddels met algemene stemmen (behalve die van de JOVD'rs zelf, die hun uitzicht op het toilettenkerkhof zo snel mogelijk beëindigd willen zien) omgedoopt in 'Paviljoen Pleezicht'. De wc's zijn afkomstig van de oude mensa, waar de he-

ren- en damestoiletten moesten wijken voor een nieuwe spoelkeuken. De dienst Gebouwenbeheer kan nog niet zeggen hoelang het wkerkhof op het binnenterreintje gehandhaafd zal blijven. "Wanneer het van pas komt, benutten we ze weer. Het is jammer om ze weg te gooien, want ze zijn nog bruikbaar." (Ad Valvas)

Beurzenpolka

In april wordt het nieuwe beurzenstelsel definitief in gebruik genomen. Reden genoeg voor het Utrechtse automatiseringsbedrijf Volmac, dat de computerprogramma's verzorgt voor de Centrale Directie Studiefinanciering in Groningen, om een 'spectaculair feest' te organiseren. Het feest vindt plaats op 2 mei in de immense Martinihal te Groningen. "U zult van de ene verbazing in de andere vallen", zo valt te lezen op de uitnodiging, die onder andere bij het Landelijk Be-raad Studentendecanen terecht kwam. Met de ene verbazing wordt waarschijnlijk Sandra Reemer (presentatrice) bedoeld, met de andere 'een keur van nationale en internationale artiesten' en 'tal van lekker-

nijen, een drankje en meer dan voldoende mogelijkheden om u uit te leven op de dansvloer'. De decanen hebben trouwens hartelijk bedankt voor de uitnodiging, aldus een Amsterdamse decaan: "We hebben zoveel moeilijkheden gehad en dan zouden we dat uitbundig moeten gaan vieren?" (Folia)

RUGkabel

De Rijks Universiteit Groningen gaat televisieprogramma's maken die op het lokale kabelnet worden uitgezonden. Onder de titel 'Man en Paard' (beide van de bekende Groninger Ome Loeks) wil de universiteit zichzelf aan de burgerij presenteren. In iedere uitzending, een maal per week om zeven uur 's avonds uit te zenden gedurende twintig minuten, staat een prominente onderzoeker centraal. Met de eerste tien uitzendingen, waarin steeds de relatie tussen wetenschap en samenleving centraal staat, is een bedrag van een ton gemoeid. Voorlichters in Delft hebben inmiddels laten weten dat een dergelijk initiatief daar nog wel eventjes op zich zal laten wachten. Dat ligt zowel aan de plaatselijke omroep, die zich slechts met radio bezighoudt, als aan de moeilijkheid om goede

programma's te maken. "Als het over onderzoek gaat, heeft de kijker al gauw de neiging de knop om te draaien. Je moet niet vergeten dat de gemiddelde kijker hooguit MULO heeft." (Delta)

Instroom

De Maastrichtse Faculteit der Gezondheidswetenschappen heeft onlangs haar numerus fixus losgelaten, met als gevolg een -waarschijnlijk- veel hogere instroom voor het komend studiejaar. In Leiden is dat kennelijk opgevallen, want daar is vorige week een motie ingediend om de opleidingscapaciteit bij gezondheidswetenschappen op te krikken van tachtig tot honderd studenten per jaar. In Leiden is die studierichting een onderdeel van de medische faculteit en het College van Bestuur zegde na het aanhoren van de motie dan ook direct toe met die faculteit te gaan overleggen over de mogelijkheden van een capaciteitsvergroting. Omdat er een tot 1 januari 1988 geldende overeenkomst is tussen de minister en de Leidse universiteit over de instroom bij gezondheidswetenschappen, zouden de plannen pas op zijn vroegst in het studiejaar 1988-89 ge-realiseerd kunnen worden. (Mare)

Superscoop

In een stap in Amerika, zonder dat je voeten nat worden. Dat kan als je onder de elektronenmicroscopie zou passen, die je dan zo'n miljoen keer vergroot. In het biomedisch centrum is vanmiddag de nieuwste snuf op dit gebied officieel in gebruik genomen. Het is een indrukwekkend apparaat, waarvoor dan ook 1,2 miljoen gulden is neergegeld. De vloer van de ruimte waar de microscoop staat opgesteld is speciaal verstevigd. Het bijzondere van de nieuwe installatie is dat preparaten bij extreem lage temperaturen (stel je voor: -196 graden!) bewerkt en bekeken kunnen worden. Dit superdiepvriesen zorgt ervoor, dat het water in de flinterdunne plakjes weefsel blijft, waardoor de structuur niet verandert. Het elektronenmicroscopie laboratorium in Maastricht is internationaal bekend om dit zogeheten cryo-onderzoek. De microscoop is vrijwel geheel computergestuurd. Op twee mini-teeveetjes kun je de oppervlakten van een preparaat zichtbaar maken, waardoor de kraters en eilanden van de structuur helder worden. Zelfs grote moleculen zijn te zien. Fascinerend speelgoed dus dat met trots gedemonstreerd wordt door dr. P.M. Frederik. (foto Franco Gori)

ANDERSOM

opiniemaandblad voor andragogie en de sociale wetenschappen Nummer 2 is verschenen. Met de wetenschappelijke agenda, een artikel over het functioneren van de Riagg's en "halen andragogen de jaren negentig?"

Een abonnement kost f 35,00 en losse nummers f 3,95. Per jaar zullen tien nummers verschijnen. Redactie-adres: Grote Bickersstraat 72, 1013 KS Amsterdam.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPERS BUNDELEN KENNIS

Zolang gezondheidswetenschappers geen vertrouwde verschijning zijn in verzorgend Nederland, moeten de faculteit en de jonge afgestudeerden laten zien wat ze waard zijn. De faculteit heeft de laatste jaren een heus pr-beleid ontwikkeld. Een van de activiteiten in dat kader is de jaarlijkse uitgave van de bundel "Nieuwe wetenschappers voor de Gezondheidszorg", waarvan zopas de derde versie is verschenen. De bundel bevat tien bijdragen, die jonge afgestudeerden samen met hun geleiders hebben gemaakt op basis van hun afstudeerscripties.

Dit jaar heeft de redactiecommissie vijftien inzendingen ontvangen van studenten die graag op die manier hun marktwaarde wilden vergroten. Tien daarvan werden goed genoeg bevonden om met behulp van de scriptiebegeleider te worden verwerkt tot een vlot leesbaar en toch wetenschappelijk verantwoord verhaal. "Nee, het is geen prijsvraag", zeggen Fransje Hein en Phia Breevoort, de eerste hoofd en de tweede medewerkster van het bureau Externe Betrekkingen van de faculteit. "We hebben het er wel eens over gehad of we er niet beter een prijsvraag van konden maken, maar dan krijg je zo'n gedoe. De mensen vinden het zonder prijsvraag ook leuk genoeg om mee te doen, alleen al omdat hun naam in een boek komt te staan".

Dit jaar verschijnt de bundel voor het eerst als een "echt" boek, uitgegeven door Van Gorcum, nadat de eerste twee boeken in eigen beheer door de faculteit waren uitgegeven. "Nieuwe wetenschappers" ligt dus in de boekhandels te koop voor 25 gulden. Van de oplage van duizend stuks zijn er tot vorige week 350 verkocht, vooral dankzij de afname van 300 exemplaren door de faculteit zelf, die ze als presentexemplaren gaat verspreiden onder haar relaties. De andere 50 hebben een koper gevonden in de boekhandel. De

verkoop moet dus nog goed op gang komen om te ervoor te zorgen dat de uitgever ook in de komende jaren geïnteresseerd blijft in voortzetting van de reeks. Overigens heeft van Gorcum niet het volle risico van de uitgave op zich genomen: de faculteit heeft zelf f 4500,- in het project gestoken.

De contacten met Van Gorcum beperken zich niet tot het uitgeven van deze bundel. De uitgever, die ook een vestiging heeft in Maastricht, begint meer en meer te fungeren als de huisuitgever van de universiteit. Om ons alleen tot Gezondheidswetenschappen te beperken: bijna tegelijk met de afstudeerbundel verscheen een GVO-handboek, en binnenkort verschijnen het proefschrift van promovendus Fred Stevens en een boek over wetenschappelijk onderzoek in de verpleging van de hand van George Evers en Fransje Hein.

Heeft men bij de faculteit het idee dat de afstudeerbundel afgestudeerden helpt bij het vinden van een baan? Fransje Hein: "Onze afgestudeerden hebben tot nu toe niet zoveel problemen om aan en baan te komen. Alleen bij GVO is het heel moeilijk gegaan, maar ik geloof dat daar dit jaar verandering in is gekomen. Blijkbaar hebben de GVO-afgestudeerden veel last gehad van

concurrentie uit andere richtingen, maar ik heb de indruk dat het dit jaar veel beter gaat. Je moet dit boek zien als een van vele activiteiten waarmee we proberen een grotere naamsbekendheid te geven aan onze faculteit en om afgestudeerden aan een baan te helpen. We sturen daarom de driehonderd exemplaren, die wij hebben afgenomen, aan alle potentieel geïnteresseerden toe. Daarop worden wij weer geattendeerd door de afzonderlijke groepen. En wie gaat solliciteren vindt het natuurlijk leuk als hij met dat boek onder de arm kan komen aanzetten".

"Nieuwe Wetenschappers" beperkt zich in deze editie nog tot de drie studierichtingen waarmee de faculteit in 1980 is begonnen. Volgend jaar, als de vier later begonnen richtingen hun eerste doctorandi afleveren, zal de opzet van het boek waarschijnlijk gaan veranderen. De redactiecommissie overweegt om van tevoren een thema te kiezen, waarop studenten, die graag in de bundel willen komen, hun scriptie-onderwerp kunnen afstemmen. Daarbij valt volgens Fransje Hein te denken aan enkele favoriete thema's van de faculteit als veroudering, voeding of continuïteit van zorg.

Jacques Herraets

ENQUÊTE NAAR OPENBAAR ONDERWIJS ONDER VUUR

Voor veel mensen van boven de rivieren mag de schoolstrijd al in de vorige eeuw zijn uitgevochten, in de Maastrichtse contreien is dat nog lang niet het geval. Vooral sinds in deze stad de niet-confessionele partijen, hoofdzakelijk de PvdA, sterker zijn geworden, heeft de roep om meer openbare basisscholen ook in de gemeenteraad meer steun gekregen. Sinds 1985 zijn er, naast de twee die er toen al waren, nog twee nieuwe openbare basisscholen opgezet. Over de vijfde is overeenstemming bereikt: zij zal in augustus de deuren openen. Een zesde school echter werd de CDA-fractie in de raad te machtig. Daarvoor zou eerst een behoefte-onderzoek moeten worden gepleegd, en ditmaal niet door de gemeente zelf, zo wist zij te bedingen. Dat onderzoek is op dit moment in volle gang: het wordt uitgevoerd door het aan de economische faculteit verbonden instituut Liber.

(foto franco Gori)

Hoge respons

Resultaat van alle deliberaties is nu dat twee weken geleden aan 3800 Maastrichtse gezinnen met kinderen tot en met elf jaar een vragenlijst is gestuurd. Kasper en Beckers hopen op een hoge respons: niet ver onder de 80%, zo'n 3000 ingevulde formulieren. Zijn die eenmaal binnen, dan zou dat een aardig beeld op moeten leveren van de voorkeur voor openbare basisscholen in Maastricht. Een steekproef is het onderzoek niet meer te noemen; bijna de helft van de gezinnen die in aanmerking komen (8600) wordt ondervraagd. Er wordt vooral gelet op de spreiding naar wijken. De binnenstad is hier bij uitstek van belang, want de zesde openbare school zal, als ze er al komt, waarschijnlijk daar worden gevestigd.

Verkeerde keelgat

Dat nu is de 'Stichting Basisonderwijs Maastricht Binnenstad' weer in het verkeerde keelgat geschoten. De stichting is een samenwerkingsverband van drie katholieke basisscholen in de binnenstad: de Alyssusschool, de Jozefschool en de Montessorischool. Toen de enquête eenmaal doorgang zou vinden stelde het stichtingsbestuur een waarschuwend brief op die naar alle ouders gestuurd zou moeten worden. Overleg met de ouderverenigingen en medezeggenschapsraden van de betrokken scholen leverde echter onvoldoende steun op voor deze actie. "Daarop hebben we de brief veranderd", zegt de secretaris van de stichting N. Beckers, "en in gewijzigde vorm alsnog via de scholen verzonden." Toch hebben slechts twee van de

drie aangesloten scholen met de actie meegedaan; bij de Montessorischool is de brief niet verspreid. Volgens directeur Stassen meer vanwege nalatigheid dan op grond van principiële afkeuring. In de brief worden de ouders er met klem op gewezen dat een vierde basisschool in de binnenstad het leerlingaanbod voor de bestaande scholen zal doen teruglopen. Ontslagen voor leraren en aantasting van de kwaliteit van het onderwijs zullen het gevolg zijn, beweert de stichting.

Er circuleren meer brieven van deze strekking in de stad. De medezeggenschapsraad van de Stella Marischool schreef een brief aan de ouders waarin expliciet wordt gewezen op de "nadelige gevolgen voor onze school" die deze enquête kan hebben. De eventuele locatie van de nieuwe openbare school wordt al ronduit "een uiterst slechte zaak genoemd". Desalniettemin staat er wel in de brief: "Wij kunnen (en willen) ons niet bemoeien met de keuze die u maakt".

Politiek

Nauwelijks verholde pogingen om de invulling van de enquête in een bepaalde richting te sturen, zoveel is wel duidelijk. Het toppunt lijkt bereikt te zijn als het gerucht op waarheid berust dat er zelfs georganiseerde, groepsgewijze invulling van de vragenlijsten heeft plaatsgevonden. Directeur Stassen van de Montessorischool heeft dat deze week tijdens het stedelijke directeurenoverleg vernomen. Is de enquête niet wetenschappelijk of neutraal genoeg? Secretaris Beckers van het basisonderwijs in de binnenstad: "Nee, dat is het niet. Waar het om gaat is de manier

Achterhoedegevecht

Het is de moeite waard om ook hier even stil te staan bij de jongste statenverkiezingen, en met name bij het resultaat ervan in de provincie Limburg. Dat heeft daar begrijpelijkerwijs de nodige deining en verwarring veroorzaakt in de confessionele hoek. Niet alleen doordat het CDA er met 43% van de stemmen zijn traditionele absolute macht is kwijtgeraakt. Maar ook, en niet het minst, doordat dit percentage nu zelfs is weggezakt tot onder de helft van het procentuele resultaat, waarop de na-oorlogse KVP in de begintijd na de oorlog geheel op eigen kracht al bogen kon.

Deze gang van zaken in het politieke vlak heeft natuurlijk alles te maken met het proces van ontzuiling en deconfessionalisering, dat in de afgelopen decennia al zulke diepe sporen heeft getrokken in de Nederlandse samenleving, maar dat nog lang niet uitgewerkt én omkeerbaar blijkt te zijn. Alleen al daarom is de gesignaleerde deining en verwarring alleszins begrijpelijk. Maar daarbij moet zeker óók niet over het hoofd worden gezien, dat intussen het bijna ondenkbare werd geprobeerd om uit de steeds maar groeiende partij-politieke impasse te komen. Evenwel, zelfs na de vorming van een christelijk-politieke monsterverbond kwamen de landelijke CDA-cijfers niet uit boven het peil dat het politiek-katholieke blok vroeger, vóór en na de tweede wereldoorlog, alléén bereikte.

Dat blok heeft dan ook -zoals uit de ontwikkeling steeds duidelijker blijkt- niet begrepen, niet ingezien, dat het bij de wederopbouw in 1945 niet ging om herstel van vóór-oorlogse verhoudingen en kaders, maar om fundamentele vernieuwing daarvan. Het heeft daarmee op tragische wijze de boot gemist. Niet voor even, maar voor goed. En dat nog wel onder aanvoering van een doorluchtig doch blunderend episcopaat, dat zichzelf en zijn achterban in 1953 echter op ongelooflijke manier onderuit haalde met een nauwelijks nog als christelijk of katholiek te kwalificeren mandement. Een voor het confessionalisme beslissend gebeuren. Wie niet inspeelt op de ontwikkelingen in maatschappij en samenleving, wordt door die ontwikkelingen op den duur voorbij gelopen.

En zo kan het gebeuren dat de voorzitter van het Maastrichtse CDA, die na de verkiezingen als remedie voor het herstel van zijn partij suggereerde, dat deze zich moest profileren "als progressieve volkspartij" maar zich daarbij wel moest ontdoen "van het confessionele karakter" (!) onmiddellijk in De Limburger van 21 maart tot de werkelijkheid werd teruggeroepen met de opmerking: "Hier meldt zich iemand aan de PvdA-poort". Had de voorzitter van de VVD-fractie in de Tweede Kamer dan trich gelijk, toen hij vlak vóór de verkiezingen de vrees uitte, dat zijn partij in het politieke midden door het CDA te veel naar "rechts" zou worden gedrukt? Een CDA dat "links" immers niets meer te zoeken heeft...

Waarmee ik maar zeggen wil, dat men, op grond van wat zich thans in het politieke krachtenveld bezig is te voltrekken, wel tot de conclusie móet komen, dat het na-oorlogse ontzuilingsproces nu ook dáár de fase van het achterhoedegevecht heeft bereikt. Met voorspelbaar resultaat op de nog wat langere termijn.

Het naderend "fin de siècle" belooft ook nu alweer uiterst boeiend te worden.

dr. J.G.H. Tans

waarop de gemeente hier omspringt met het bijzonder onderwijs. Dat is een politiek thema. Het openbaar onderwijs wordt steeds meer gepusht ten koste van het bijzondere. Onze ervaring is dat dit soort vragenlijsten vrij klakkeloos wordt ingevuld. Met onze brief hopen we te bereiken dat die invulling overeenkomt met de werkelijke opinie van de ouders. Wij hebben toch het recht om de ouders te informeren?"

Diepte-interviews

Zijn naamgenoot Joop Beckers, een der onderzoekers, bestrijdt de suggestie als zou de vragenlijst de mensen in de richting van een standpunt vóór het openbaar onderwijs sturen. Uit de diepte-interviews die in de voorbereidende fase zijn gehouden om de kwaliteit van de vragen te controleren, bleek eerder het tegendeel. "Sommigen vonden dat we zelfs de andere kant uitingen".

Toch maakt hij zich wel zorgen over de vertekening die kan ontstaan als de vragen niet meer spontaan worden beantwoord. Bij de laatste vraag mag men honderd punten verdelen om aan te geven welke redenen belangrijk worden geacht bij de schoolkeuze. "Nu al zien we dat er veel formulieren binnenkomen van mensen die gewoon die honderd punten allemaal zetten op het item 'Rooms-katholieke basisschool'. Dingen als 'kwaliteit van het onderwijs' of de 'afstand van school tot huis' tellen dan helemaal niet meer mee. Mocht nu blijken dat dergelijke antwoorden zich in bepaalde wijken concentreren, en dat kunnen we zien aan de stickers op de formulieren, dan moeten we daar toch in de verwerking iets mee doen. Anders krijg je een systematische vertekening. In noodgeval gooien we ze eruit."

Wammes Bos

EIS LSVB IN KORT GEDING AFGeweZEN

De beurzen mogen in de toekomst aan het einde van de maand worden uitbetaald. Dat heeft de president van het gerechtshof in Den Haag woensdag bepaald in een kort geding dat de Landelijke Studentenvakbond (LSVB) had aangespannen tegen de Staat. De LSVB had geëist dat de beurzen op de eerste van iedere maand zouden worden uitgekeerd, zoals in het oude studiebeurzensysteem het geval was. Die eis is afgewezen.

Uit de tekst van de wet wordt niet duidelijk of de toelage achteraf of bij vooruitbetaling dient te worden voldaan, zo blijkt uit de motivatie van het vonnis door de president van de rechtbank in Den Haag, mr. M. Wijnholt.

Maar de wetsgeschiedenis maakt duidelijk dat betaling achteraf (dus aan het einde van de maand) de bedoeling is. De studenten hebben de geldigheid van de nieuwe regel dan ook tevergeefs aangevochten, want er is geen rechtsbeginsel geschon-

den. Ondanks felle protesten van de LSVB in de afgelopen weken zal vanaf mei de uitbetaling dus rond de twintigste van iedere maand vallen. In april wordt aan studenten met een aanvullende beurs nog een voorschot uitgekeerd. Om elk risico van verkeerd vastgestelde beurzen te vermijden wil minister Deetman pas in mei de preciese, aan de hand van alle relevante gegevens berekende bedragen uitbetalen, zo schrijft hij in een brief van 19 maart aan de Tweede Kamer. Het voorschot zal rond 10 april worden uitbetaald. Dat is tien dagen eerder dan oorspronkelijk de bedoeling was.

Deetman kondigt in zijn brief een compensatieregeling aan voor (grote) gezinnen, die er door de in-

voering van de nieuwe studiefinancieringswet en het gelijktijdig vervallen van de kinderbijslag minstens 2500 gulden per jaar op achteruit zijn gegaan. Zij krijgen in 1987 driekwart van de achteruitgang gecompenseerd, in 1988 de helft en in 1989 nog een kwart. Voor het overige is Deetman niet bereid tot aanpassingen van de wet.

Er is - afgezien van de extreme achteruitgang voor grote gezinnen - nog steeds geen aanleiding tot wijzigingen, zo blijkt uit zijn brief. Geen oplossing dus voor minderjarige studenten met weigerachtige ouders - de brief rept er niet over; geen eerdere uitbetaling van de beurzen; geen tegemoetkoming voor alleenstaande bijstandsmoeders of -vaders, die er door de nieuwe wet fors op achteruit zijn gegaan; en geen voorschotten op het collegegeld, behalve als de totale bijdrage die de ouders moeten leveren lager is dan 1604 gulden per jaar - maar dat was al eerder bekend. Gevolg van dit laatste is dat de meeste studenten het collegegeld voor het hele studiejaar moeten voorschieten, terwijl de vergoeding daarvan pas achteraf - in 12 maandelijks termijnen - wordt uitbetaald.

De enige versoepeling waartoe Deetman wel bereid is bestaat uit een verlenging van de termijn waarbinnen de tussen oktober '86 en

april '87 te veel uitbetaalde voorschotten moeten worden terugbetaald. Oorspronkelijk zou vanaf april iedere maand een zevende van het teveel betaalde worden ingehouden op de beurs. Nu wordt vanaf mei telkens f 203,35 per maand gekort, totdat alles is verhaald.

Vandaag heeft de LSVB een landelijke demonstratie georganiseerd op het Binnenhof, nadat vorige week her en der in het land al actie werd gevoerd. Doel: het wegnemen van de "knelpunten" die bij de uitvoering van de wet aan het licht zijn gekomen, waaronder de latere uitbetaling.

Slechts twee Maastrichtse studenten zijn naar Den Haag vertrokken. Ook op 19 maart liet de actiebereid in Maastricht al te wensen over. Studenten wilden wel middels een handtekening hun solidariteit met het actiecomité aangeven, maar bij een tocht naar de Sociale Dienst (om een uitkering aan te vragen) en naar het politiebureau (om aangifte van diefstal te doen) haakten de 'sympathisanten' massaal af.

In de hal van het hoofdgebouw was de teleurstelling van het actiecomité de vorige week voor iedereen prominent aanwezig. „Wij hopen dat Deetman's plannen lukken. Bedankt voor jullie steun,” zo stond op een spandoek te lezen. Hun wens lijkt steeds meer werkelijkheid te worden.

Bert Bakker/UP
Emely Nobis

Spanningsveld tussen Kerk en staat!

- Is er ontwikkeling van harmonie naar conflict? Is er gevaar voor schending van fundamentele mensenrechten? Komt onze godsdienstvrijheid in gedrang?
- Overwegingen rond: de vrijheid van meningsuiting (o.a. kwestie Kardinaal Simonis); het onderwijsbeleid (o.a. recht benoeming door schoolbesturen); zorgen rond het bejaardenbeleid; gewetensbezwaren (o.a. terzake abortus en euthanasie); burgerlijke ongehoorzaamheid (o.a. vredesbeweging, kruisraketten); gelijke behandeling; financiële overheidssteun aan kerkelijke activiteiten, etc. etc.

Inleider: **Mr. H.P. Vonhögen**

Universitair hoofddocent in staatsrecht en vreemdelingenrecht aan de Rijksuniversiteit Utrecht; auteur van een groot aantal publicaties over vreemdelingenrecht en de grondrechten (o.a. godsdienstvrijheid); lid Katholieke raad voor Kerk en samenleving (werkgroep Kerk en Staat); lid redactieraad Internationaal Katholiek tijdschrift Communio.

Datum: **Dinsdag 31 maart 1987 om 20.00 uur**

Plaats: **Studentenhuis „In de Fortuyn”**

Boschstraat 97, links van de St. Matthiaskerk, Maastricht.

Vrije gedachtenwisseling!

U bent van harte welkom!

RK Studentenpastoraat
Maastricht

WAITING FOR THE MAN

De juridische faculteit wacht al ruim driekwart jaar op een rapport van een deskundige, dat richting moet geven aan de discussie over een afstudeervariant onder de naam Europese of Internationale bestuurskunde. De betrokken deskundige, emeritus professor P. Sanders uit Rotterdam, besefte tot drie dagen geleden echter volstrekt niet dat van hem een rapport verwacht werd. Bij de faculteit vond men "dat het inderdaad wel wat lang duurde".

De geschiedenis is begonnen bij een onderzoek dat prof. Molle op initiatief van de economische en de juridische faculteit in 1985 heeft verricht. Molle verkende de eventuele vraag naar doctorandi met een zowel economische als juridische managementvorming bij het internationale bedrijfsleven en de internationale overheden. Hij concludeerde dat zodanig opgeleide economen wel in die wereld terecht konden, maar dat er naar een zulke juristen nauwelijks vraag bestond. Bij de

economische faculteit bouwde men inmiddels voort op het rapport van prof. Molle; daar wordt een afstudeerrichting 'Internationaal management' gecreëerd. De juridische faculteit was echter niet erg content met de conclusies van Molle. Hem werd verweten teveel een economische invalshoek te hebben gekozen. Wellicht zou een gerenommeerd jurist, met ervaring in de internationale rechtswereld, een betere kijk op de stand van zaken kunnen geven. Die jurist werd de Rotterdamse professor Sanders. Begin november 1986 verklaarde prof. Cees Flinterman dat diens rapport "dezer dagen" werd verwacht.

Intussen is het bijna april 1987. De faculteit heeft nog niets gehoord. Veel actie heeft men zelf ook niet ondernomen, want er ontbreekt nog een hoogleraar handels- en ondernemingsrecht, die de internationaal-bestuurskundige richting van de grond zou moeten helpen. Het blijkt moeilijk om zo'n hoogleraar aan te trekken.

Maar waar blijft toch dat rapport van Sanders, waar de hele faculteit op wacht?

Noch Flinterman, noch faculteitssecretaris Victor Rutgers weten er het fijne van. Dan prof. Sanders maar gebeld. Deze luistert met hoorbare verbazing naar bovenstaand relaas, en verklaart geen flauw idee te hebben waar dit allemaal over gaat. Hem heeft nooit een verzoek bereikt, en hij weet dus van niets.

Flinterman, op zijn beurt geconfronteerd met dit verhaal, concludeert geschrokken dat er ergens iets mis moet zijn gegaan met de communicatie. Hij zal Sanders ogenblikkelijk bellen. Het uiteindelijke resultaat: prof. Sanders zal alsnog een reactie geven op het rapport van prof. Molle, en wel voor eind april. Tot die tijd zal de faculteit haar plannen voor een 'internationaalrechtelijk studiepad' nog even opschorten.

Wammes Bos

VERKIEZINGEN 1987

In het vorige verkiezingsbulletin (Observant 19 maart) werd verwezen naar het tijdschema voor de verkiezingen. Dat ziet er als volgt uit:

tot 20 maart: Voorbereiding verkiezingen

tot 20 maart: voorbereidingen door Centraal Stembureau (o.m. opstellen werkschema, vervaardigen formulieren e.d.)

20 maart: peildatum kiezersregister (d.i. de datum waarop moet zijn voldaan aan de vereisten ter verkrijging van het kiesrecht) en vaststellen kiezersregisters

23 maart t/m 10 april: ter inzagelegging registers, alsmede periode voor verbetering, bezwaren en beroepen

23 maart t/m 27 maart: aanvragen wijziging kiezersregister bij Centraal Stembureau en ter inzagelegging verzoekschriften

30 maart t/m 2 april: gemotiveerde tegenspraak mogelijk

3 april: vaststellen kiezersregisters en verzenden beschikkingen door Centraal Stembureau

6 april t/m 10 april: beroep mogelijk op de beschikkingen bij College van Beroep voor het WO.

13 april t/m 5 mei: Kandidaatstelling; periode voor verbetering, bezwaren en beroepen

13, 14 en 15 april: kandidaatstelling

17 april: uitslag onderzoek kandidaatstelling en bekendmaking; uitslag zenden aan kandidaten

27 april en 28 april: opnieuw indienen kandidaatstellingsformulieren in geval van verzuim

29 april: beslissing Centraal Stembureau over de geldigheid van de kandidatenlijsten en over handhaving van de daarop voorkomen de kandidaten

4 mei t/m 8 mei: beroep mogelijk op de beschikkingen bij College van Beroep voor het WO.

29 april t/m 23 juni: Vervaardigen verkiezingspapieren; stemmen; periode voor beroepen

29 april t/m 20 mei: vervaardigen verkiezingspapieren, zoals stembiljetten

20 mei: verzenden stembescheiden

21 mei t/m 3 juni: stemmen

4 en 5 juni: geautomatiseerde uitslagbepaling en bekendmaking

9 juni t/m 15 juni: beroep tegen uitslag bij College van Beroep voor het WO.

Faculteitsraden:

De omvang van de nieuwe faculteitsraden is nog niet definitief vastgesteld. De Universiteitsraad beslist hierover op 26 maart 1987.

Inlichtingen:

Secretaris Centraal Stembureau, k. 211 (J); tel. 888273

Groot onderzoeksproject bij juridische faculteit

MENSENRECHTEN: DISCUSSIE MET DUBBELE BODEMS

De "Limburg principles" werden ze genoemd: een aantal regels waar staten zich aan zouden moeten houden om economische, sociale en culturele mensenrechten te waarborgen. Die regels werden opgesteld in de zomer van 1986, tijdens een congres in Maastricht. De juridische faculteit tekende voor de organisatie. En hoewel de naam buitenstaanders aanvankelijk wat potsierlijk in de oren klonk, blijkt ze toch Limburg voor het forum van de Verenigde Naties op de kaart te hebben gebracht. Want daar zijn die "Principles" inmiddels beland: officieel ingediend door de Nederlandse vertegenwoordiging ter circulatie onder de lidstaten. Dat lijkt geen slecht resultaat voor een piepjonge rechtenfaculteit. De problematiek van de mensenrechten behoort dan ook al tot haar specialismen. Het vervolg werd dezer dagen aangekondigd: een 'grootscheeps' onderzoekprogramma. Prof. Theo van Boven treedt samen met prof. Cees Flinterman op als projectleider. Van Boven legt uit waar het allemaal om te doen is.

WB: "Eerst maar even over de opzet van het onderzoeksproject. In de geschreven toelichting wordt verwezen naar andere projecten, elders."

"Van Boven: "Ja, in Leiden en in Utrecht is men ook op dit terrein bezig. Leiden concentreert zich meer op de staatsrechtelijke kant van VN-verdragen, terwijl ze in Utrecht met het Europees verdrag van de rechten van de mens in de weer zijn. Hier in Maastricht kijken we onder meer naar de benadering en de rol van de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO). Die is tot op heden wat onderbelicht gebleven. Kwesties als de vrijheid van vakvereniging, verbod op dwangarbeid, het non-discriminatiebeginsel. We werken bovendien ook samen met het SIM, het Studie- en Informatiecentrum Mensenrechten in Utrecht."

Verder zijn we vooral uitgegaan van de kennis en ervaring van de projectleiders en de medewerkers." (Van Boven en Flinterman zijn respectievelijk lid en plaatsvervangend lid van de VN-subcommissie voor de rechten van de mens; Van Boven was jarenlang directeur van de afdeling Rechten van de mens van de VN; beiden publiceren regelmatig op dit terrein. WB) "Het programma is goedgekeurd in het kader van de Voorwaardelijke Financiering. Er zijn 3,5 formatieplaatsen voor uitgetrokken, die worden verdeeld over ongeveer tien mensen."

WB: "Is het eigenlijk wel een echt project? Op het eerste gezicht oogt het onderzoekprogramma een beetje als een ratjetoe. Een van de onderwerpen is bijvoorbeeld de rol van Nederland in de totstandkoming van internationale normen. Daarnaast is er een deelproject dat zich met wettelijke regelingen op het gebied van de persoonsregistratie gaat bezighouden. In weer een ander deelproject staat het recht op onderwijs centraal."

Van Boven: "Ten dele klopt het wel dat hier een aantal onderzoeken bijeen is gebracht waar medewerkers al mee bezig waren. Maar we hebben het wel op een gemeenschappelijke noemer geplaatst: het universaliteitsbeginsel. Met andere woorden: zijn mensenrechten altijd en overal geldig, behoren ze dat ook te zijn, of zijn ze afhankelijk van spe-

Van Boven: geen juridische haarkloverij (foto Franco Gori)

cifieke omstandigheden. Dat vormt de rode draad door al die deelprojecten heen. Nee, voor mij is de universaliteit geen vraagpunt. Je kunt niet zonder een aantal basisnormen, en als je alles gaat relativeren blijft er niets over. Natuurlijk is de situatie in de wereld overal verschillend. Op cultureel gebied, qua politieke en maatschappelijke stelsels, noem maar op. Maar wat betreft de fundamentele rechten moet dat universaliteitsbeginsel zeker gelden. Dan heb ik het over het recht op leven, op de integriteit van de menselijke persoon, dergelijke dingen. Marteling, verdwijningen, politieke moorden, die zijn altijd verkeerd. Sinds 1976 is het VN-verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten in werking. Daarin zit een harde kern van rechten die zelfs niet onder een eventuele noodtoestand mogen worden aangetast. De Duitsers noemen dat 'Notstands-

fest'. Die dingen kun je dus niet relativiseren."

Proef op de som

Maar ook Van Boven beseft dat het adagium 'nood breekt wet' maar al te vaak door regeringen wordt gepraktiseerd. Juist in crisissituaties wordt alle humaniteit aan de kant geschoven. En niet alleen staten, vaak officiële verdragspartners, lapen de mensenrechten aan hun laars, hetzelfde geldt voor andere spelers op het politieke toneel. Van Boven wijst op rivaliserende groepen die heersende machtselites bestrijden; op bevrijdingsbewegingen; op terroristische groeperingen: "Die hebben al helemaal niets ondertekend".

WB: "Goed, maar waar dienen al die verdragen en conferenties over mensenrechten dan voor, als ze

naar willekeur terzijde worden geschoven? Schuilt de proef op de som voor de mensenrechten juist in hun 'houdbaarheid' in die crisissituaties, of gaat het erom of ze levensvatbaar zijn in de dagelijkse praktijk?"

Van Boven: "Ik ben daar niet uit. Als je nu ziet dat als het er op aan komt zelfs hoge rechtscolleges falen, dan weet ik het niet. In Nederland bleef de Hoge Raad tijdens de Duitse bezetting gewoon zitten. In Argentinië, Chili, Uruguay hebben de hoogste rechters onwettige praktijken gesanctioneerd, en daarmee in het algemeen het gezagsmisbruik gelegitimeerd. Dat zijn dan de mensen; wat zijn die teksten dan nog waard?"

Toch gaat het er volgens mij om dat door het recht abnormale dingen voorkomen kunnen worden. Maar ja, het is een redenering uit het ongerijmde als je zegt dat het recht bepaalde ontwikkelingen heeft kunnen tegenhouden. Dat valt niet te bewijzen."

WB: "Maar je kunt je afvragen of al die moeite voor de mensenrechten, en de bemoeienis van juristen daarmee, überhaupt wel hout snijdt. Of het gewoon niet te idealistisch is."

Van Boven: "Nee, zo simpel ligt het niet. Eigenlijk is de problematiek pas na de tweede wereldoorlog on-

Decembermoorden

WB: "Laten we dan eens een concreet geval nemen. Een van de deelprojecten van het onderzoeksprogramma behelst de zogenaamde 'fact-finding procedures' op het gebied van schending van de mensenrechten. Er zijn nu weer problemen in Suriname. VN-rapporteur Wako is daar een keer geweest voor de decembermoorden van '82, en nu zijn er opnieuw klachten, ditmaal over moorden op bosnegers door het leger. Wako blijkt enorme moeite te hebben om het land in te mogen komen, en het is nog niet duidelijk of hij wel of niet welkom is en wat hij dan zou kunnen doen. Betekent dit alles weer een failliet voor de mensenrechten?"

Van Boven: "Nee, dat betekent het niet. Als die geen rol hadden gespeeld waren die decembermoorden waarschijnlijk helemaal niet aan het licht gekomen. Nu is Suriname opgeroepen om zich te verantwoorden. Behalve Wako zijn er ook mensen van andere organisaties geweest: de Internationale Arbeidsorganisatie (ILO), de Interamerikaanse commissie voor de mensenrechten, de Internationale commissie van juristen uit Genève. En ik moet zeggen: Suriname heeft wel zijn best gedaan om zich te verantwoorden."

Optimisme

Maar inderdaad, het opstellen van normen geeft op zichzelf geen oplossing. De situatie rond de mensenrechten wordt door veel andere dingen beïnvloed. Zeker die mensenrechten die in de 'Limburg principles' aan de orde zijn, de economische, sociale en culturele rechten. Nu is het probleem dat die verdragen zijn opgesteld in de jaren zestig en zeventig. Ze dragen dus de sporen van het toenmalige optimisme, van de gedachte dat de economie bleef groeien. 'Progressive development' staat er in de tekst. Maar wat doe je in een recessie? Kun je dan nog steeds garanderen dat mensen recht hebben op huisvesting, op werk, op onderwijs en gezondheidszorg. Die voorzieningen raken in gevaar. Naar mijn mening moet onder deze veranderde omstandigheden in ieder geval het gelijkheidsbeginsel worden gehanteerd; de recessie mag niet worden afgewenteld op de zwaksten.

In die tijd, zo'n tien, twintig jaar terug, was het geloof in de heilzame werking van economische vooruitgang toch al veel groter dan nu. Dat was de periode van president Carter, van onze minister Pronk, van de blauwdrukken voor een nieuwe internationale economische orde. En ik geloof dat zo'n nieuwe orde inderdaad een belangrijke voorwaarde is voor de verwezenlijking van mensenrechten. Het probleem is dat de westelijke landen de eisen van de Derde wereld naast zich neer leggen."

WB: "Is het dan niet hypocriet van de westerse wereld om aan de ene kant die orde te handhaven, waardoor maatschappelijke omstandigheden worden bestendigd die ongunstig zijn voor de mensenrechten, terwijl we de ontwikkelingslanden ondertussen voortdurend de les lezen dat ze meer aan die mensenrechten moeten doen?"

Van Boven: "Ja, wij hebben daarin een gspliten rol, ook als juristen die normen en procedures bedenken. Toch is dit een discussie vol dubbele bodems. Want het komt derde wereldlanden vaak ook wel goed uit om te zeggen: jullie doen niets aan een nieuwe internationale economische orde, en dus kunnen wij niets doen aan de mensenrechten. Maar zo ligt het nu ook weer niet. Op die manier hebben dictaturen een te makkelijk excuus."

Wammes Bos

BULLETIN

Universiteit

Algemeen

Sluitingsdatum subsidieverzoeken SWOL

Voor degenen die een subsidieverzoek willen richten aan het SWOL-Universiteitsfonds, geldt als sluitingsdatum voor het indienen van deze aanvragen: 24 april 1987.

Na advisering door het College van Dekanen zullen de tijdig en volledig ingediende verzoeken in de bijeenkomst van de Commissie van Bestedingen RL/SWOL Universiteitsfonds van 22 mei aan de orde komen.

De verzoeken kunnen schriftelijk worden gericht aan: SWOL-Universiteitsfonds, Postbus 402, 6200 AK Maastricht.

Aanvraagformulieren voor het indienen van een verzoek kunnen worden verkregen via bovenvermeld adres of bij het secretariaat van de dienst Algemene en Juridische Zaken van de RL, tst. 304.

Benaming universiteitsgebouwen

Vanwege gebleken onduidelijkheid in de benaming en adressering van universiteitsgebouwen volgen hieronder de namen, adressen, afkortingen en telefoonnummers.

1. Jezuietenklooster (J)
Tongersestraat 53, tel. 888888.
2. Nevenhuis (Ne)
Tongersestraat 49, tel. 254550.
3. Elisabethhuis (E)
Abtstraat 2a, tel. 888888.

RL-Agenda

30-03 Forum "Aids en Grondrechten", collegezaal (N), 16.45 uur, info: tel. 633905/253662.

31-03 Lezing "Homoseksualiteit, ja natuurlijk" door mw.dr. M. Roede (RL), 20 uur, en lezing "Biomedische opvattingen over seksuele oriëntatie" door dr. L. Gooren (Amsterdam), 21.30 uur, beide in de Aula (J), info: tel. 887777, tst. 219/366.

01-04 Lezing "Patiënt en ziekenhuis", collegezaal (N), 20.00 uur, info: tel. 625753.

02-04 (Mime)Theatervoorstelling "Something else" en "Institutional pyjamas" door Paul Clark (Engeland), Toneelacademie, Lenculenstraat 31, 20.30 uur, info: tel. 887777, tst. 219/366.

03-04 en 04-04 Symposium "Rehabilitatie van chronisch psychotische patiënten", PMSC Vijverdal, beide 9.30-17 uur, info: mw. S. Gimbrère, tel. 633444, tst. 2192.

06-04 Theatervoorstelling "Hosanna" door Fakkeltheater (Antwerpen) in kader van homostudieprogramma, Toneelacademie, Lenculenstraat 31, 20.30 uur, info: tel. 887777, tst. 219/366.

08-04 Lezing "Moraaltheologie en homoseksualiteit" door prof. Th. Beemer

4. Van Kleefcentrum (K)
Abtstraat 4, tel. 888888.
 5. Nieuwenhof (Ni)
Zwingelput 4, tel. 888888.
 6. Bonnefanten (B)
Bonnefantenstraat 1, tel. 888888.
 7. Oud-Gouvernement (OG)
Bouillonstraat 3, tel. 887777.
 8. Panden Lenculenstraat/Kapoenstraat (OG)
tel. 887777.
 9. Carré (C)
Tongerseweg 57, tel. 888888.
 10. Annalaan 60 (Annalaan)
(voorm. ZZL-gebouw), tel. 434410.
 11. Becanusstraat 9 (Becanus)
(voorm. Groene Kruis), tel. 437788.
 12. Biomedisch Centrum (BMC)
Beeldsnijdersdreef 101, tel. 888888.
 13. Academisch Ziekenhuis Maastricht (AZM)
St. Annadal 1, tel. 866666.
 14. Randwijck (R)
Peter Debyeplein 1, tel. 882222.
 15. RIAGG (geen interne post)
Prins Bisschopsingel 22, tel. +213131.
 16. PMSC Vijverdal (geen interne post; postadres: Pb. 88, 6200 AB Maastricht)
Vijverdalseweg 1, tel. 633444.
- Voor alle RL-locaties geldt als extern postadres: postbus 616, 6200 AD Maastricht.

Voorlichtingsmiddelen over de RL

In de serie voorlichtingsmiddelen over de RL die bij de dienst Voorlichting te verkrijgen zijn, deze keer een bespreking van de Engelstalige brochure THE FACULTY OF MEDICINE.

Dit 27 pagina's tellende boekje geeft in het kort een beschrijving van het onderwijs in de geneeskunde aan de RL. Daaronder natuurlijk het "Maastrichtse" onderwijssysteem en een overzicht van het onderwijsprogramma in de verschillende studiejaar.

Naast onderwijs komt ook het onderzoek en de projectmatige aanpak daarvan aan de Faculteit der Geneeskunde aan bod.

(Nijmegen), Aula (J), 20 uur, info: tel. 887777, tst. 219/366.

08-04, 09-04 en 10-04 Tweede deel PHO-GW-cursus "Management en budgettering in de gezondheidszorg", Euroase Congrescentrum Amersfoort, info: tst. 212/222.

09-04 Theatervoorstelling "Tubutsch" door het Gezelschap van de Witte Kraai (Amsterdam), Toneelacademie, Lenculenstraat 31, 20.30 uur, info: tel. 887777, tst. 219/366.

10-04 Studiedag over het Europees Kartelrecht, Nieuwenhof, info: PAOR, tel. 887777, tst. 221/222.

10-04 Symposium "Kanker: screening en preventie", Maaspaviljoen, 10-16.30 uur, info: IKL, tel. 254059.

16-04 Psychiatrisch colloquium m.m.v. drs. J. Roelofs, PMSC Vijverdal, 20 uur, info: tel. 633444.

17-04 Goede vrijdag: vrije dag.

20-04 Tweede paasdag: vrije dag.

23-04 en 24-04 Verpleegkundig Informatica Congres 1987, Leuven, info: bureau PHO-GW, tst. 212/222.

24-04 Inaugurale rede prof.dr. L. Soete, Aula (J), 16 uur, info: tst. 257/269.

Dienst Voorlichting

'Bulletin' wordt verzorgd door de dienst Voorlichting. Kopij inleveren bij de redacteur van deze rubriek Frank Speet, kamer 304 (Jezuietenklooster) op speciale kopijbladen (bij hem verkrijgbaar). Kopij dient UITERLIJK VOOR VRIJDAG 12 UUR ingeleverd te worden voor de Observant die de week daarop verschijnt. De dienst Voorlichting behoudt zich het recht voor berichten in te korten, te wijzigen of niet meteen op te nemen. Informatie: Frank Speet, tst. 319.

In het laatste hoofdstuk van dit boekje wordt de relatie tussen de FdG en de regionale gezondheidszorg in Zuid-Limburg besproken.

"The Faculty of Medicine" is vooral geschikt om te verstrekken aan buitenlands-taligen die geïnteresseerd zijn in de FdG, tijdens congressen en workshops die door veel buitenlanders bezocht worden of die in het buitenland plaatsvinden.

Elektronenmicroscop BMC

In het BMC wordt een nieuwe, geavanceerde elektronenmicroscop geïnstalleerd. De officiële ingebruikneming wordt gevierd met een feestelijke bijeenkomst in de kantine van het BMC op vrijdag 27 maart om 16.00 uur.

Verplichte ADV-dag

In verband met de onderwijsplanning heeft het CvB besloten voorshands 13 mei 1988 (vrijdag na Hemelvaart) als verplichte ADV-dag aan te wijzen.

Aan de hand van opgedane ervaringen in 1987 wordt begin 1988 in overleg met het Georganiseerd Overlegorgaan beslist over eventuele verplichte sluiting tussen Kerst en Nieuwjaar.

Vacature Gebruikersraad

Bij de Gebruikersraad Restauratieve Voorzieningen bestaat een vacature voor een student-lid, bij voorkeur iemand die regelmatig gebruik maakt van de kantine in het Jezuietenklooster. Studentleden worden op voorstel van de Gebruikersraad en de dienst Civiele Zaken voor een periode van 1 jaar benoemd door het College van Bestuur. Belangstellenden kunnen zich melden bij de voorzitter van de Gebruikersraad, Roel Tilly, tst. 408.

NCD-studiebeurs

Tot 1 juni kunnen studenten hun afstudeeropdracht nog insturen om in aanmerking te kunnen komen voor de studiebeurs, groot f 25.000,-, van het Nederlands Centrum van Directeuren en Commissarissen. Het werkstuk moet in ieder geval een onderwerp behandelen op het terrein van het bedrijfsleven en een bijdrage leveren tot kwaliteitsverbetering van ondernemingsleiding en management in Nederland. Voor informatie: NCD-secretariaat, postbus 5451, 1007 AL Amsterdam, drs. C. van den Heuvel, tel. 020-646211.

Prijs organisatie- en informatiekunde

KMG Klynveld Bosboom Hegener stelt een prijs van f 5000,- ter beschikking voor de beste afstudeerscriptie op een van de volgende gebieden:

- management en bestuur,
- organisatie-ontwerp en -ontwikkeling,
- financieel economische besturing,
- informatieverzorging en automatisering en
- administratieve organisatie.

Reglement en aanmeldingsformulier zijn verkrijgbaar bij KMG Klynveld Bosboom Hegener, Postbus 9402, 3506 GK Utrecht, tel. 030-646334 (mw. A. Budding).

Prijzen Spa Foundation

"Voor een belangrijke bijdrage tot de fysiopathologie van de nier, met bijzondere aandacht voor het behoud van de

water- en electrolytenhuishouding" stelt de Spa Foundation (The original Spa water) voor de periode 1987-1989 drie prijzen beschikbaar.

Aan een onderzoeker uit de Benelux zal in 1987 BF 250.00,- worden toegekend. In 1988 zal een prijs van BF 500.000,- aan een onderzoeker uit de Europese Gemeenschap worden toegekend. De internationale prijs van BF 1.000.000,- zal in 1989 worden toegekend.

Kandidatuurformulieren kunnen worden aangevraagd bij het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, Egmontstraat 5, 1050 Brussel, België.

Aids en grondrechten

De nieuwe studievereniging van de juridische faculteit "Jus et Sanitas" (JES), die zich, zoals de naam al doet vermoeden, bezig wil houden met het gezondheidsrecht (en ethiek), organiseert op maandag 30 maart om 16.45 uur een forum met als thema: "Aids en grondrechten".

Sprekers zullen zijn C. Gane (Dept. of Law, University of Lancaster, GB), F. van Wijnen (hoogleraar Gezondheidsrecht RL), Kees Waaldijk (Publiekrecht RL) en een arts verbonden aan het Academisch Ziekenhuis Maastricht.

Na de inleidende "lezingen" is er gelegenheid voor discussie.

Iedereen is welkom. Plaats: collegezaal Nieuwenhof.

Info JES: Bert Caris, Oranjeplein 34B, 6224 KD Maastricht, tel. 633905 of Marian Moons, Aldenhofpark 30, 6211 LV Maastricht, tel. 253662.

Euregio-avond SIB en feest

De Maastrichtse studentenvereniging voor internationale betrekkingen SIB organiseert op woensdag 1 april (géén grap) een Euregio-avond.

Deelnemers zijn studenten uit Aken, Luik, Leuven en Maastricht. De avond begint met een forumdiscussie over het thema grensoverschrijdende milieuvontreiniging en internationale samenwerking. In het forum hebben zitting deskundigen uit Nederland, België en Duitsland. Voorzitter is prof. Theo van Boven.

Aansluitend is er feest in café Satirycon, St. Bernardusstraat 16.

De forumdiscussie start om 20.00 uur in de Aula van het Jezuietenklooster.

Niet-leden betalen f 2,50 (consumptiebon inbegrepen), SIB-leden hebben gratis toegang.

Inlichtingen bij Peter van der Hijden, kamer 0057 Nieuwenhof, tst. 716 of tel. 210750.

Agenda Koko

Dinsdag 31-3 19.00 uur: mensa.
20.30 en 23.00 uur: video "Purple rain".
Woensdag 1-4 19.00 uur: mensa.
21.30 uur: thema-avond over seksualiteit en porno.
Donderdag 2-4 19.00 uur: mensa.
21.30 uur: swingavond.

Agenda Tafelstraat 13

Maandag 30-3: de derde-wereld-werkgroep ontvangt de heer Mahmoud Hamad (Jerusalem) op deze "Dag van het land" (een dag ter herinnering aan de bloedige razzia's in o.a. Nazareth op 30 maart 1974). De videofilm "Ghetto Gaza" wordt getoond en de positie van de Palestijnen in de bezette gebieden en de Libanese kampen wordt toegelicht. Ook niet-leden van de werkgroep zijn welkom. Aanvang: 20.00 uur.

Dinsdag 31-3 20.00 uur: optreden van "Le Pont", bestaande uit Manon Brugman, Henriëtte Kollen, Liesje Odenthal en Lisette Peskens. Entree: gratis.

20.00 uur Jezuietenklooster: lezingen "Homoseksualiteit, ja natuurlijk" door Machteld Roede en "Biomedische opvattingen over seksuele oriëntatie" door Louis Gooren.

Woensdag 1-4 17.45 uur: koorrepetitie o.l.v. Myriame van Genuchten.

Donderdag 2-4 20.00 uur: vrouwen-groep o.l.v. Noëlle de Vries.

20.00 uur: toneelgroep o.l.v. Machteld Prins.

Maastrichtboek

Tot en met 1 mei kunnen weer verhalen en gedichten worden ingestuurd voor het Maastrichtboek van de Stichting Maastricht Schrijft en Dicht. In de mei-maand bestudeert de jury het ingezonden werk.

Op woensdag 27 mei is de volgende schrijversavond in café Satirycon, St. Bernardusstraat 16. Aanvang: 20.00 uur.

De gedichten en verhalen moeten (in vijfvoud) worden gestuurd aan de Stichting Maastricht Schrijft en Dicht, Postbus 2169, 6201 CB Maastricht. Het werk kan ook worden afgegeven bij de VVV in het Dinghuis, Kleine Staat 1. Bij de VVV liggen ook informatiefolders klaar.

Na de zomervakantie stelt de jury uit de oogst van drie inzendingen het Maastrichtboek '87 samen. De presentatie van het boek (het achtste) is op een nog nader te bepalen datum in november of december.

Subsidie ontwikkelingssamenwerking

De Gemeente Maastricht stelt sinds eind 1985 subsidies, met een totaal van f 10.000,-, beschikbaar voor projecten, acties e.d. op het terrein van bewustwording ten aanzien van ontwikkelingssamenwerking.

Over voorwaarden, procedure en aandachtspunten bij het aanvragen van deze subsidies is door de gemeente een brochure samengesteld. Deze brochure is verkrijgbaar bij de Gemeentelijke Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking, Batterijstraat 48, 6211 SJ Maastricht.

Vrijwilligers voor bouwkampen

De Internationale Bouworde vraagt voor bouwkampen in de periode van 1 juni t/m half september een aantal vrijwilligers, die zullen gaan helpen bij de realisatie van sociaal nuttige projecten in diverse Europese landen.

Deze projecten variëren van de bouw van centra voor gehandicapte kinderen tot het opknappen van woningen voor bejaarden.

Voor dit werk worden gemotiveerde jongeren gevraagd in de leeftijd van 18 tot 30 jaar, die zich aan weten te passen aan de vaak primitieve omstandigheden gedurende zo'n bouwkamp, dat gemiddeld drie weken duurt.

Geïnteresseerden kunnen voor informatie terecht bij de Stichting Bouworde Nederland, St. Annastraat 172, 6524 GT Nijmegen, tel. 080-226074.

Onderwijs

Spreekuur studentendekenen

In verband met het aanstaand vertrek van een van de studentendekenen is het

BULLETIN

studentendekanaat genoodzaakt haar open spreekuur te laten vervallen met ingang van 1 april.
Voor informatie en het maken van afspraken is het studentendekanaat telefonisch bereikbaar uitsluitend van dinsdag t/m donderdag tussen 9.00 en 10.00 uur tel. 887777.
De administratie van het dekanat en de studie-infotheek zijn tot nader order geopend op dinsdag- en donderdagmiddag van 13.30-16.30 uur, kamer 2.225, Bouillonstraat 3.

Vacatures

Schriftelijke sollicitaties, onder duidelijk vermelding van het vacaturnummer op brief en envelop, vóór 8 april richten aan de dienst Personele Zaken.

Interne vacature 014

Binnen de FdGW is plaats voor een **ASSISTENT IN OPLEIDING M/V**. Aanstelling geschiedt voor een periode van 4 jaar en is gericht op de vorming tot zelfstandig onderzoeker. Het is de bedoeling dat de werkzaamheden t.b.v. het onderzoeksproject waarop de aio wordt aangesteld, binnen 4 jaar worden afgerond met een promotie. Naast het verrichten van onderzoek zal de aio voor een beperkt deel ook onderwijs binnen de studie Gezondheidswetenschappen dienen te verzorgen.
De plaatsingsmogelijkheid is bij de vakgroep Gezondheidsvoorlichting en -Opvoeding, ten behoeve van Vrouwenstudies voor het project "hoe communiceren huisartsen met patiënten van de gelijke en met patiënten van de andere sexe".
Vereist:
afgestudeerd Gezondheidswetenschappen of Sociale Wetenschappen.
Arbeidsvoorwaarden:
de assistent in opleiding wordt aangesteld voor de duur van de opleiding. Het salaris bedraagt volgens de rijksregeling f 1758,- bruto per maand in het eerste jaar en loopt op tot f 3233,- bruto per maand in het vierde jaar.
Inlichtingen: mw. P. Tomlov, tst. 170.

RL in de media

Onderstaande knipsels liggen ter inzage in de bibliotheeklocaties Bonnefanten, Randwijck en AZM/BMC en het studielandschap Nieuwenhof.
DL = De Limburger, LD = Limburgs Dagblad, VK = De Volkskrant

"Meer acties RL-studenten tegen Deetman" (DL 17-3), "Protestdag RL: mage-re opkomst" (DL 20-3) en "Deetman betaalt beurzen april toch iets eerder uit" (VK 20-3)
Knipsels n.a.v. de actiedag tegen de studiefinanciering.

"Conferentie Netwerk medische faculteiten" (LD 18-3)
Bij gelegenheid van de opening van het Network-congres in Maastricht.

"Greep: privé-kliniek Boerema opblaasbootje" (DL en LD 18-3)
Prof. Greep: "Boerema is een opblaasbootje dat naast de olietanker van de Nederlandse gezondheidszorg vaart. Dat bootje is gemakkelijk lek te prikken en dat zal dan ook gebeuren" (DL).

"Onderzoek RL en CNV wijst uit: kwart OR-leden denkt dat hun werk promotie in de weg staat" (DL, LD en VK 18-3, NRC 17-3)
Deze gegevens werden bekend gemaakt op de OR-dag 1987 in Utrecht. Overigens: "Van daadwerkelijke achterstelling blijkt onderzoekers niets" (VK).

"Groot mensenrechten-onderzoek aan RL" (DL 19-3) en "RL start onderzoek naar interpretatie rechten van de mens" (LD 19-3)
Het programma staat onder leiding van

prof. Theo van Boven en prof. Cees Flinterman.

"Toedienen van geneesmiddel in orgaan effectief" (LD 20-3):
Dit is een conclusie uit het proefschrift van Mat Daemen (vakgroep Farmacologie, vanaf 1-4 Pathologie) die op 20-3 aan de RL tot doctor in de geneeskunde promoveerde.

Congressen

Congres Epidemiologie in Maastricht

De vakgroep Epidemiologie/Gezondheidszorgonderzoek van de RL organiseert in samenwerking met de Vereniging Epidemiologie het jaarcongres van die vereniging. Dit congres vindt plaats op donderdag 23 en vrijdag 24 april in het Jezuïetenklooster.
Programma:
- donderdag: "Evaluatie van diagnostische procedures als onderdeel van de klinische epidemiologie". Dr. F. de Dombal uit Leeds, Engeland en prof.dr. O. Miettinen uit Montreal, Canada houden inleidingen over de theoretische aspecten. Daarna zullen ter illustratie enkele Nederlandse onderzoeken gepresenteerd en becommentarieerd worden.
- vrijdag: drie parallelsessies waarin Nederlandse onderzoekers epidemiologisch onderzoek presenteren.
De kosten bedragen f 40,- (leden gratis, studenten/AIO's f 10,-).
Inschrijving en informatie: drs. Carel Thijs, vakgroep Epidemiologie/Gezondheidszorgonderzoek, Postbus 616, 6200 MD Maastricht, tst. 149.

Overheidsinformatiedag

AIESEC organiseert maandag 27 april op het Binnenhof te Den Haag een "Overheidsinformatiedag" voor derdejaars studenten Economie en vierdejaars studenten Rechten. Tijdens deze dag zullen verschillende departementen en overheidsinstellingen lezingen geven over de werkzaamheden en mogelijkheden voor jonge academici binnen hun organisaties. De kosten zijn f 7,50, meer informatie bij AIESEC, kamer 0.085, dagelijks van 12.00 tot 14.00 uur, tst. 756.

Conferentie ontwikkelingsfilosofie

Op 23 april houdt de Internationale School voor Wijsbegeerte een conferentie over ontwikkelingsfilosofie.
Voor informatie: ISVW, tel. 033-15020.

Conferentie Euthanasie

Onder de titel "Euthanasie, knelpunten in discussie" organiseert de Internationale School voor Wijsbegeerte op 25 en 26 april een conferentie, n.a.v. het gelijknamige boek onder redactie van prof.dr. G. van der Wal.
Informatie en aanmeldingen: ISVW, tel. 033-15020.

Sport

Sportkaart

Om te kunnen deelnemen aan het programma Lichamelijke Vorming en Sport is het noodzakelijk in het bezit te zijn van een geldige sportkaart; met ingang van 1 februari j.l. zijn deze voor de helft van de prijs verkrijgbaar.
In de komende weken zal tijdens de lessen controle plaatsvinden. Gelieve dan ook de sportkaart steeds mee te nemen naar de lesactiviteiten.

Dienst Voorlichting

Zonder sportkaart kan men verwijderd worden uit de les.

Batavierenrace

Op 28 april vindt tussen Nijmegen en Enschede de Batavierenrace plaats. Er zijn nog tien plaatsen beschikbaar voor dames en heren. Kosten f 30,- voor sportkaarthouders, f 37,50 voor niet-sportkaarthouders.
Inschrijving bij de LUSS, tijdens het info-uurtje van maandag t/m vrijdag van 12.30-13.30 uur.

Fun Games

Voor de tweede keer wordt het interuniversitaire sportweekend voor recreanten, de Fun Games, in Wageningen gehouden. In teamverband (8 personen) worden de volgende sporten beoefend: estafetteloop, badminton, basketbal, frisbee, jeu de boules, mini-voetbal, softbal, step-estafette, volleybal en "fun game".
Dit toernooi, waarbij sportiviteit en gezelligheid centraal staan, vindt plaats op 6 en 7 juni op de Bongerd in Wageningen. Kosten f 25,- p.p.
Uiterste inschrijfdatum: 17 april.
Info en inschrijving: LUSS, tijdens het info-uurtje, maandag t/m vrijdag 12.30-13.30 uur in kamer 29 (J).

Grote NSK

Er zijn nog enkele plaatsen vrij voor de Grote Nederlandse Studenten Kampioenschappen op 15 en 16 april in Groningen bij de sporten: badminton, waterpolo (dames en heren), basketbal (heren) en zaalhandbal (heren). Kosten f 25,- voor sportkaarthouders, niet-sportkaarthouders betalen f 32,50.
Inschrijven tot 24 maart tijdens het LUSS-info-uur, maandag t/m vrijdag 12.30-13.30 uur, kamer 29 (J).

Agenda Maassac

In de week van 30 maart - 3 april wordt er door de Maastrichtse Studenten Alpen Club getraind op de klimmuur van Visé.
De eerste groep klimt op dinsdag 30-3 van 18.00-20.00 uur; vertrek 18.00 uur vanaf Randwijck (max. 10 pers.).
De tweede groep klimt op vrijdag 3-4 van 16.00-18.00 uur; vertrek 16.00 uur vanaf Randwijck.

Voor zover dit nog niet gebeurd is, aanmelden bij Hans Lanter, tel. 435238. Wie is er bereid om te rijden?
Voor verdere inlichtingen zie publicator LV&S.

Geneeskunde

Algemeen

Oproep

Medewerking gevraagd van studenten van Faculteit der Geneeskunde aan de Internationale visitors workshop "An introduction to problem-based learning" (29 juni t/m 10 juli).
- eerstejaarsstudenten voor een demonstratie van een onderwijsgroep (voertaal Engels): maandagochtend 29 juni;
- ouderejaars studenten voor een pannediscussie (voertaal Engels): vrijdagmiddag 3 juli;
- ouderejaars studenten voor een pannediscussie (voertaal Engels): maandag 6 juli;

- eerstejaars studenten voor een demonstratie van een onderwijsgroep (voertaal Engels): donderdagmiddag 9 juli en vrijdagochtend 10 juli.
Vergoeding f 25,- per week.

Inlichtingen/aanmeldingen vóór 15 mei bij Maaike Peters, BO FdG Randwijck, kamer 3.036, tst. 316.

Onderwijs

Literatuurboek blok 2.7

Momenteel is ten behoeve van derdejaars studenten beschikbaar aan de Verkoopbalie (begane grond Jezuïetenklooster):

Literatuurboek "Gezondheid, Gezondheidszorg en samenleving" deel II, behorend bij blok 2.7, deel II; artikelnummer 649, prijs f 6,80.

Lezing over patiënt en ziekenhuis

Op woensdagavond 1-4 organiseert Protogoras een lezing met als titel "Patiënt en ziekenhuis, in historisch/psychologisch perspectief".

In deze voordracht zal de wordingsgeschiedenis van het ziekenhuis door de eeuwen heen in diverse aspecten worden belicht, met name die van de situatie waarin de ziekenhuispatiënt verkeert. O.a. aan de hand van een unieke verzameling dia's zal het onderwerp worden toegelicht.
Spreker is prof.dr. J. Bremer, hoogle-raar Medische Psychologie, RL.

De lezing word gehouden op woensdag 1-4 vanaf 20.00 uur in de collegezaal Nieuwenhof. De toegang is vrij.

Ik krijg straks mijn eigen studiegeld, heb mijn eigen uitgaven, dus werd het tijd voor 'n eigen Privé-rekening.

Ik ben bij de ABN.

Straks is het zover. Als je 18 jaar of ouder bent, krijg je als je nog op school zit of studeert elke maand je eigen studiegeld. Dat is het gevolg van de nieuwe Wet Studiefinanciering. Je wordt daardoor plotseling 'n stuk zelfstandiger. Je gaat bijvoorbeeld je eigen geldzaken regelen. Als je dat goed wilt doen, open je meteen een ABN Privé-rekening. Daar wordt je studiegeld dan elke maand automatisch op gestort. Je kunt altijd met je ABN Bankpas contant geld opnemen of door een overschrijving je betalingen doen. Dat kost je niets. Ook de bankpas niet. Je krijgt bovendien een handige map en rekeningoverzichten, waarop je steeds precies kunt zien wat je ontvangen en betaald hebt. Loop meteen bij een ABN-kantoor in de buurt binnen en maak 't even in orde.

ABN Bank

BULLETIN

Gezondheids- wetenschappen

Algemeen

Kandidaten College van Beroep

In het kader van het nieuwe Bestuursreglement RL is voorgesteld de samenstelling van het College van Beroep voor de Examens te wijzigen in die zin dat uit de studentengeleding van elke faculteit een lid en een plaatsvervangend lid kan worden benoemd.

De Faculteit der Gezondheidswetenschappen roept studenten uit voornamelijk de faculteit op zich kandidaat te stellen. Studenten kunnen zich opgeven bij de secretaris van de FdGW, M. Bassie, Faculteitsbureau FdGW.

Onderwijs

Stage-onderzoek BB-studenten

Derde- en vierdejaars studenten BB die in januari 1988 hun stage-onderzoek willen verrichten dienen het formulier GO5 zo spoedig mogelijk bij de stagecoördinator in te leveren.

Voor meer informatie: R. Bambang Oetomo, Beleidswetenschap, Nevenhuis, tel. 254550, tst. 22.

Klappers ter inzage voor studenten BGK

Vanaf maandag 23 maart ligt op het secretariaat Humane Biologie naast de klapper met interne stage-onderwerpen, ook de klapper met externe stage mogelijkheden ter inzage. Beide klappers bevatten een handleiding.

Lees deze goed door! De klappers zijn nog niet in hun definitieve vorm: tot 15 april bestaat de mogelijkheid dat er onderwerpen aan worden toegevoegd.

Definitieve opgave van de eerste en tweede keus dient te geschieden vóór 1 mei.

Vacature studentlid

Binnen de curriculumplanningsgroep GVO is een plaats vrij voor een tweedejaars student.

Belangstellenden kunnen informatie krijgen bij de voorzitter van de curriculumplanningsgroep, Hans Adriaanse, of het secretariaat, Marja Slangen, tst. 177 of 162.

De vergaderingen van de curriculumplanningsgroep vinden in de regel plaats op dinsdagochtend van 9.00 tot 11.00 uur, eenmaal per drie weken.

Bundel Vrouwen en Gezondheid

De symposiumbundel Vrouwen en Gezondheid is verschenen als GVO-cahier nr. 22 Symposiumverslag 29-10-1986.

Dienst Voorlichting

De bundel is af te halen bij het secretariaat GVO/Vrouwenstudies, Carréggebouw tegen betaling van f 10,- of schriftelijk aan te vragen bij genoemd secretariaat. De portokosten zijn f 4,50.

Rechtsgeleerdheid

Algemeen

Overheidsinformatiedag

Voor informatie over een overheidsinformatiedag voor vierdejaars studenten rechtsgeleerdheid wordt verwezen naar de rubriek CONGRESSEN van Bulletin.

Thema-avond JES

Voor informatie over een thema-avond over AIDS en grondrechten van de nieuwe studievereniging JES, zie rubriek UNIVERSITEIT-ALGEMEEN.

Onderwijs

Vragenuur politieke filosofie

Op dinsdag 31 maart om 15.00 uur is er

in de Collegezaal vragenuur politieke filosofie. Spreker is F. van Dun.

Faculteitsraad

Woensdag 1 april om 14.15 uur in de practicumruimte: F-raad.

Vrijheidsstraf

Rechtstreeks organiseert op donderdag 2 april een forum met als onderwerp "Vrijheidsstraf". Het forum begint om 14.00 uur in de Collegezaal.

Bloktoets

Maandag 6 april bloktoets jaar 2, 3 en 4 dagopleiding: 9.00 uur in sporthal de Heeg: jaar 3 en 4. 13.00 uur in sporthal de Heeg: jaar 2.

Bloktoets jaar 1

Donderdag 16 april: bloktoets jaar 1 dagopleiding in sporthal de Heeg. Aanvang om 8.30 uur.

Opstellen inleveren

Op 4 mei dienen van alle jaren de opstellen ingeleverd te worden van 9.00-12.00 uur en van 14.00-15.30 uur.

Herkansingen

De herkansingen worden afgenomen van 10 tot 14 augustus.

Lezing

Woensdag 8 april 14.00 uur in de Collegezaal mr. G. van Maanen, Groningen.

Economie

Algemeen

Prijs voor accountancy

Ook in 1987 wordt de Klynveld Kraayenhof Prijs voor Accountancy toegekend. De prijs, groot f 5000,-, is bedoeld voor een scriptie over onderzoek op de werktuinen van de accountancy, zoals externe verslaggeving, interne verslaggeving, administratieve organisatie en de theorie en techniek van de accountantscontrole; een en ander zowel in de private als de publieke sector. Studenten die denken hiervoor in aanmerking te kunnen komen, kunnen het reglement en een aanmeldingsformulier opvragen bij Mw. M. van Ooijen, tel. 020-5461208.

Overheidsinformatiedag

Voor informatie over een overheidsinformatiedag voor derdejaars studenten economie wordt verwezen naar de rubriek CONGRESSEN van Bulletin.

GEDIJT EEN TROPISCHE GARNAAL IN SCHOTLAND?

Dies de Jonge, beeldend kunstenaar te Rotterdam - ets(eigen druk) origineel formaat 60 X 80 cm.

In een laboratorium in het Schotse Aberdeen simuleerden Unilever-specialisten de Indische Oceaan: water van 28°C, constant zoutgehalte en 12 uur per dag verlichting. In dat milieu kweekten zij een garnalensoort uit die Indische Oceaan. Alle aandacht van de researchers werd gericht op de juiste voeding, het voorkomen van ziekten en de bestudering van groeipatronen. Het resultaat na jaren onderzoek was een vleesrijke, gezonde garnaal. Op basis van deze kennis begon Unilever elders op de wereld garnalenprojecten in het groot. Onder andere in Sri Lanka.

Een ander "fish-farming"-succes betrof zalm. Eveneens in Schotland, in dit geval aan de westkust, in Lochailort. Unilever was een der eersten die de bijzonder moeilijke kweek van deze veel gevraagde vis aandurfden. Nu vertegenwoordigt Unilever 31% van de produktie van de Schotse boerderijzalm. Dat komt neer op ruim 2000 ton per jaar.

Zo is Unilever dagelijks intensief bezig met geavanceerde research en technologie. Innovaties zijn daarbij even belangrijk als verbetering van bestaande produkten en produktieprocessen.

Het zeer brede gebied, bestreken door Unilevers research en ontwikkeling, is het logische gevolg van de sterk uiteenlopende activiteiten van het concern. Drie kennisgebieden vormen de

basis voor de meeste Unilever-produkten en -processen, t.w.:

- Natuur- en scheikunde, de basis voor traditionele Unilever-produkten als wasmiddelen en margarine.
- Fabricagetechnologie, die alle aspecten van de sterk gediversificeerde produktie omvat: van machines tot computers.
- Biotechnologie, de toepassing van biologische organismen, systemen en processen in de produktie.

Nieuwe produkten en processen, afkomstig van de grote, eigen researchlaboratoria, worden door de ontwikkelingslaboratoria van de werkmaatschappijen zonodig aan de plaatselijke omstandigheden aangepast. Op deze wijze wordt een wereldwijde overdracht van technologische kennis gewaarborgd.

Literatuur

Voor belangstellenden zijn de volgende uitgaven kosteloos verkrijgbaar:

- Jaarverslag Unilever
- Zoeken naar vooruitgang - wetenschap, technologie en Unilever
- Unilever

Aanvragen kunnen ongefrankeerd worden toegezonden aan Unilever N.V., Afdeling Externe Betrekkingen S5, Antwoordnummer 74 3000 VB Rotterdam

UNILEVER,
JERAAKT ER NIET OP UITGESTUDEERD.

cultuur

Samengesteld door Lucia Geurts en Paul Pinxten

De kleine filmzaal van Lumière, nu nog in wording, moet dit weekend gebruiksklaar zijn. (foto Franco Gori)

Licht aan bij Lumière

Vrijdag 3 april wordt Lumière geopend. In de Ierewach, het voormalige Capucijnenklooster in de Bogaardenstraat, heeft zich, zeker in vergelijking met de vorige te kleine, bedompte en erg oncomfortabele huisvesting van het filmhuis, een riant theater genesteld. Na een intensieve verbouwing, naar een ontwerp van architect Bert van Bunnings, bevat het nieuwe onderkomen van het Maastrichtse filmhuis twee zalen en een foyer. In de grote zaal kunnen bij iedere voorstelling, met 35 mm projectie, 90 mensen terecht voor de actuele en populaire film. De kleine zaal, met 40 stoelen, zal gebruikt worden bij lezingen en cursussen en doet tevens dienst als cinematheek. Lumière heeft door de nieuwe voorzieningen een betere aansluiting op het landelijke filmgebeuren. De 'filmhuisfilms' zullen nu aanmerkelijk sneller in Maastricht te zien zijn en gaan zelfs soms in Lumière in première. In hetzelfde gebouw wordt ook ruimte gemaakt voor de programmering van het kinderfilmhuis Zoem, dat 4 april op een clowneske manier van start gaat. Voor verschillende leeftijdsgroepen wordt om de veertien dagen, op za-

seervolle foyer is duidelijk meer dan een wachtkamer voor cinefielen en nodigt het publiek uit om in gepaste ambiance de avond of middag door te brengen. In de andere vleugel van de Ierewach is het Kunstcentrum Limburg, Het Bassin, ondergebracht. Samen met Lumière wordt de entree en foyer gedeeld. Maastricht is met het nieuwe filmhuis en het kunstcentrum in een complex een cultureel centrum rijker. Voor de opening is een speciaal filmprogramma samengesteld. De Nederlandse première van de uitstekende film 'Two Stage Sisters' van Xie Jin vindt in de grote zaal plaats. In de kleine zaal is de door Gleb Panfilov gerealiseerde film 'Tema' gepland. Daarnaast zijn in het openingsweekend onder meer, 'She's gotta have it' van Spike Lee, Mrinal Sen's 'Genesis' en 'Requiem' van de Limburgse regisseur Lagro te zien. Uitgebreide informatie over het openingsprogramma staat in het april-nummer van de filmhuiskrant. Iedereen kan vrijdagavond vanaf 22.00 meefeesten. De Rick Nolv Band zal, gezien de geduchte live-reputatie, er weinig moeite mee hebben de aanwezigen aan het dansen te krijgen. terdag- en zondagmiddag, een zorgvuldig geselecteerde jeugdfilm vertoond. De fraai vormgegeven en

Magic Slim

Met als inspiratiebronnen Muddy Waters, Bobby Bland en vooral J.B. Lenoir neemt Magic Slim een aparte plaats in de uitgebreide Chicago blues scene in. Een sobere aanpak garandeert een zuivere bluesinterpretatie. Magic Slim (zang en gitaar) & The Teardrops, Nick Holt (bas), John Primer (Gitaar en zang), Nate Applewhite (drums), treden vrijdag 27 maart op in 't Poorthuis in het Belgische Peer. In dezelfde zaal waar de laatste maanden onder meer concerten plaats vonden van B.B. King, Roomful of Blues en Rod Piazza en The Mighty Flyers. Bluesliefhebbers weten de weg naar dit kleine plaatsje allang te vinden. Het jaarlijkse r&b-festival heeft een zodanige reputatie verworven dat zelfs de BBC Radio af komt zakken naar Peer om opnames te maken. Vreemd genoeg schenkt de Belgische radio en teevee er nauwelijks enige aandacht aan (de gerenommeerde radioprogramma's Domino en Boom Boom uitgezonderd). De festivalorganisatie heeft een spitse kijk op blueszaken. Net voordat zij de superstatus bereiken, zijn muzikanten als Robert Cray en The Fabulous Thunderbirds op het Peerse festival te vinden. Het Maastrichtse voorverkoopadres voor Magic Slim & The Teardrops (met in het voorprogramma Avalanche) is Track One, Platielstraat. Entreebewijzen in voorverkoop kosten twintig gulden.

Alles is drama

De Maastrichtse studententoneelvereniging "Alles is Drama" brengt 2, 3 en 4 april in Podium Posjet twee eenacters van Tennessee Williams: "Portret van een madonna" en "De winkel van Simpel". In beide stukken hebben twee vrouwen, elk op eigen wijze, een wereld opgebouwd, die in elkaar dreigt te storten als ze in aanraking komen met het werkelijke leven. In "Portret van een madonna" zien we een vrouw van middelbare leeftijd, die geconfronteerd wordt met haar vroegere minnaar. In "De winkel van Simpel" runt een jonge vrouw een winkeltje in knopen en band. Op een ochtend treft ze in haar prachtige dubbele rij rose en blauwe petunia's een enorme ravage aan. Bij de uitvoering speelt muziek een belangrijke rol. "Portret van een madonna" wordt gespeeld door Noor Verstappen, Sjef van Gestel, Ben Timmers, Luce Rovers en Birgit van Beysterveld. Regie: Tet van der Donk.

In "De winkel van Simpel" zien we Marjolein Grol, Harm-Jan Bonke, Roel Otten, Frédérique de Vries. Regie: Margreet Sweerts. De eerste voorstelling begint om 20.15 uur. Toegangsprijs is vijf gulden.

Limburgs Palet

Veertien Limburgse kunstenaars exposeren tot 10 april in het Provinciehuis te Maastricht. De titel van de expositie, Limburgs Palet, doet vermoeden dat een dwarsdoorsnee van de Limburgse kunst gepresenteerd wordt. Feitelijk betreft het de

vertoning van een film over Limburgse kunstenaars, gelardeerd met enkele werken van de kunstenaars die in de film aan bod komen. Leidraad bleek de (vrij willekeurige) keuze van de filmmakers, Maurice Nijsten en Jo Erkens, cineasten van teevee-natuurfilms. Het Limburgs landschap als inspiratiebron voor beeldende kunstenaars staat centraal in de film. De filmmakers lieten zich leiden door "zuiver filmische motieven". In de film zijn kunstenaars aan het woord die, soms nogal omstandig, uitleggen wat het Limburgs landschap voor hun werk betekent. Uitspraken als "Schilderen is voor mij altijd het structureren van de ervaren ruimte" (Van der Zander), "Als ik dit landschap schilder dan schilder ik bij wijze van spreken, mijn zelfportret" (Wildschut), en "Het is voor mij niet meer dan de akker waar ik mijn produkten vandaan sleep" (van der Hijden), zijn zinnig en werken in combinatie met de in de hal van het Provinciehuis getoonde beelden en schilderijen verhelderend. De vormgeving van de film laat helaas

te wensen over. Via een mimespeler maakt de kijker kennis met het Limburgs landschap, daarna volgen de onvermijdelijke pitoreske dorpsgezichten, voorspelbare beeldassociaties, flauwe woordgrapjes en als summum van beeldpoëzie: het onschuldige meisje dartelend in Limburgs natuur in... slow motion! Aantasting van het milieu komt nauwelijks aan bod, enkele flitsen van het Plateau van Margraten en een hoopje vuilnis in het bos uitgezonderd. Het geëxposeerde werk is net zo gevarieerd als de serie namen van exposanten; Beckers, Brouwers, Creyghton, Eggen, Hameleers, Hutschemakers, van der Hijden, Kranen, Schuyren, Slits, Wildschut, Wierds, Wijns en Van der Zander. Van ingetogen kracht getuigen de houten beelden van Eggen. De abstracte schilderwerken van Van der Zander, van der Hijden en vooral Slits ogen zeer fris en inspirerend. Voor het overige lijkt Limburgs Palet een kunstbazaar; voor elk wat wils, braaf en tam.

AGENDA

Theater

Stadsschouwburg Maastricht

Herren als Damen, Travestie-show uit Berlijn, vrij 27, 20 uur, Grote Zaal.
Cupido, soloprogramma van Peter Faber, wo 1 apr. 20.00 uur.
Gekkenwerk, Robert Paul, vrij 3 apr. 20.00 uur.

Stadsschouwburg Heerlen

Herman van Veen, do 26 en vrij 27 maart, 20 uur.
Ballet Jazz de Paris za 28 mrt, 20 uur.
Wulomei Rituele zang en dans van Ghana, zo 29 mrt, 20 uur.
Het wijde land door het Publiektheater, di 31 mrt 20 uur.

Podium Posjet, Vijverdal

"Portret van een madonna" en "De winkel van Simpel", door "Alles is Drama", 2, 3 en 4 april, aanvang 20.15 uur.

Muziek

Intro concert, St. Maartenspoort 2

Trio Polo de Haas, zo 29 mrt 15.30 uur.

Staargebouw

concert door LSO, o.l.v. Roland Bader, za 28 mrt 20.00 uur.

Donkiesjot

Claw Boys Claw, vrij 27 mrt, Sittard.

Dominikanerkerk

Mam en Slagerij van Kampen, za 28 mrt, COC-feest.

Tentoonstellingen

Boekhandel de Tribune, Kapoenstraat 8-10, Angela de Vreede, illustraties, tekeningen, aquarellen. Dag. tijdens winkelluren.
Galerie Wanda Reiff, Rechtstraat 43, Peter Wehrens (schilderijen), Walter Dahn (gemengde technieken, di t/m zo 13 tot 17 uur (t/m 19 april).
Kunstcentrum Het Bassin, Bogaardenstraat 40b, Poetische architectuur, woe t/m zo 13 tot 17 uur (t/m 12 april).

Galerie Fah, Brusselsestraat 80, Ank Spronk (kleurgrafiek), Alice Feenstra (keramiek), woe t/m za 13 tot 17 uur (tot 25 april)
Schuwirth & van Noorden, Rechtstraat 64, Nicolas Wolkenar (schilderijen en fotocollages), do t/m zo 14 tot 17.30 uur, do ook 19 tot 20.30 uur (tot 20 april).
Galerie Dis, Tafelstraat 28, M. Colen.

Museum Van Bommel-Van Dam, Deken van Opppensingel 8, Venlo, Parallellen (Daenen, Heijnen, Janssen, Knippenbergh, Stoffels); Kries Sommers (winnaar Van Bommel-Van Damprijs), di t/m vrij 10 tot 16.30 uur, za/zo 14 tot 17 uur (t/m 26 april)

Galerie Hof van Oensel, Haagstraat 5 Schimmert, Edda Bahre (schilderijen), Joke van Geel (keramiek), woe/do, za/zo 14 tot 17 uur (t/m 25 april)
Kasteel Hoensbroek, zolder Hendrik Lambrecht (gemengde technieken), dagelijks 10 tot 12, 13.30 tot 17 uur.
Kasteel Hoensbroek, fotogalerie 68 Peter Martens (foto's), ma t/m vrij 10 tot 12, 13.30 tot 17 uur, za/zo 13.30 tot 17 uur (tot 29 maart)
Museum Den Tempel Sittard, Bill Brandt (foto's) ma t/m vrij 10 tot 12, 14 tot 18 uur, za/zo 14 tot 17 uur.

Films

Filmhuis Maastricht, Capucijnengang 3
Themroc, C. Faraldo, vrij 27 en za 28 mrt, 20.00 uur.
Andere dagen gesloten wegens verhuizing.

Mabi BV, Kleine Gracht 24a
Children of a lesser God, R. Haines, dag. om 2.30-8.30 uur, za,zo ook om 18.00 uur.
No Mercy, R. Pearce, dag. 2.30-9.00 uur, za,zo ook om 6.30 uur.
Peggy Sue got married, F. Coppola, dag. om 2.30-9.00 uur, za,zo ook om 6.30 uur.
Betty Blue, G. Lemke, dag om 2.30-9.00 uur, za,zo om 6.15-9.00 uur, wo alleen om 9.00 uur.

Cinema Palace, Wijkerbrugstraat 1
The never ending story, dag. 18.30 uur, do t/m zo en wo ook om 16.00 uur.
The mission, dag. 21.00 uur.
Flodder, dag. 18.30 en 21.15 uur, do t/m zo en wo ook 16.00 uur.
Labyrinth, dag. 18.30 en 21.00 uur, do t/m zo en wo ook om 16.00 uur.

Heeft u onze

broccoli-taart

wel eens geproefd?

Gemaakt van verse broccoli met gesnipperde selderij, eieren, uien, kaas en een romige crèmesaus.

Heerlijk als een warm gerecht met een glas witte wijn.

Open: zondag van 10.00-14.00 uur, maandag van 8.00-18.00 uur, dinsdags gesloten, overige werkdagen van 8.00-18.00 uur.

Stationsstraat 5
6221 BM Maastricht
Tel. 214550

Troubadour

Op het Amorsplein ligt 'Café Chantant de Troubadour'. Hoewel het café in de winter niet elke dag geopend is, moet het voor menigeen een verademing zijn om er zo nu en dan eens een avondje door te brengen. Iedere avond live-muziek en als je zelf goesting hebt staan het podium en de geluidsinstallatie ter beschikking. Eigenaar is Harry Heltzel, die zelf geen kastelein genoemd wil worden. "Mijn vak is muzikant en dit café is zo'n beetje mijn hobby. Je zult me dan ook nooit achter de tap zien staan."

De muzikale carrière van Heltzel bepaalt de sfeer van de Troubadour. In de zestiger jaren maakte hij deel uit van 'The Sharons', die de wereld rondtoerden. Affiches van optredens in Las Vegas, Texas, Engeland en Frankrijk sieren de muren.

"In die tijd gingen wij nog samen op tournee met Fleetwood Mac en The Beegs."

Na deze periode heeft Heltzel zich toegelegd op het componeren en produceren van songs voor andere artiesten. Zo schreef hij in zijn eigen opname-studio de onvervalste Duitse Schlager 'Immer wieder Sonntag' voor Cindy und Bert, die in 1973 maar liefst drieënvijftig weken lang in de hitparade stond. Geen wonder dus dat het podium het belangrijkste element van het café is. Harry Heltzel heeft naar eigen zeggen een repertoire van vijf-tot zesduizend songs en kruipt bijna elke avond zelf achter de microfoon. En dan wordt het uit 1753 stammende pand al snel met muziek uit de zestiger jaren gevuld. Die Duitse Schlagers bewaart hij gelukkig voor andere gelegenheden.

"Gelukkig kruipen er steeds meer anderen op het podium, ook studenten. Een groep jongens van de Hotelschool heeft hier al vaker Franse chansons gezongen, ongelooflijk mooi. Ik vind dat die optredens spontaan moeten gebeuren, dan maak je de leukste dingen mee. Vooraf een groep bespreken doe ik bijna nooit. Wij hebben een vergunning om elke avond live-muziek te brengen en daar maak ik graag gebruik van." "Weet je wat mij elke keer weer opvalt? Het maakt niet uit welke leeftijdsgroep er binnen is, oud of jong, het is altijd weer de muziek uit de jaren zestig die het meest gewaardeerd wordt. Jongeren, beneden de twintig, zingen al die gouwe-ouwen uit de jeugd van hun eigen ouders feilloos mee. Prachtig is dat. En al komt zo'n nummer mij dan bijna de keel uit, als ik hun enthousiasme zie ga ik zelf ook weer helemaal uit de bol. Het enige wat zo'n avond dan nog kan bederven is de sluitingstijd. Ik hoop dat ik in de toekomst, op een avond als het publiek bij wijze van spreken weer over de bar danst, de tent wat langer open kan houden." Wil je echter een avondje rustig aan een tafeltje wat drinken zonder gestoord te worden door al te levendige muziek dan kun je beter doorlopen, want voor Heltzel is het in Maastricht 365 dagen per jaar carnaval; hij heeft, bij wijze van spreken, voor elke dag een carnavalslied geschreven.

Marc Bonten

achterom

LIMBURGS SYMFONIEORKEST

Een concertbezoek draait om het feestelijke pluche en satijn dat de ontmoeting met muziek hoort te omlijsten. De thuisbasis van het Limburgs Symfonie Orkest in het kille en ongezagge Staargebouw mist ten enen male de klasse voor zo'n wervend sociaal-cultureel gebeuren. Terwijl steden als Sittard, Kerkrade, Venlo en Roermond prachtige concertzalen bezitten, wil de ironie dat het LSO te Maastricht in een pijpela resideert, waar de muziek zich moeizaam een weg moet banen door smalle gangen en waar het podium te klein blijkt om een fatsoenlijk orkest te dragen. Even is er nog over gedacht om naar het MECC uit te wijken; na elk congres met een concert. Maar met de verbouwing van het generaalshuis lijkt de weg naar een prachtige zaal in het centrum geplaveid. Hoewel, vooralsnog dient optimisme getemperd te worden nu het Staargebouw de zoveelste oplabeurt ondergaat.

In het recente verleden haalde het LSO geregeld de publiciteit door een hoog opgelopen conflict tussen directie en musici met als belangrijkste inzet het dreigende ontslag van twee musici. De burcht der traditie werd zelfs belaagd door een eigentijdse stakingsactie.

bericht uit Maastricht

Hans Kuipers, hoboïst en lid van de ondernemingsraad van het LSO:

"Die ontslagen zouden nodig zijn vanwege de door het ministerie van WVC opgelegde bezuinigingen. Maar volgens ons had de directie geen inzicht in de eigen financiën en de rechter heeft ons in feite in het gelijk gesteld. Voorlopig liggen de ontslagplannen in de koelkast en de contracten voor de musici lopen in ieder geval tot september '88."

Op een spreekbeurt in Heerlen opperde minister Brinkman onlangs de mogelijkheid dat het LSO zich na '88 moest specialiseren in operabegeleiding. Het Brabants Orkest -de grote rivaal- zou de symfonische taak van het LSO in Limburg overnemen. Brinkman kan gelukkig niet altijd serieus genomen worden, maar feit is dat het LSO meestal geen volle zalen trekt. Alleen het traditionele carnavalsconcert -een potpourri van muzikale grapjes en korte ouvertures- kan stevast op grote belangstelling van 'liefhebbers' rekenen.

Met 58 musici is het LSO een van de kleinste symfonieorkesten van Nederland, en dat beperkt de muzikale mogelijkheden.

Kuipers: "Veel muziek van na 1850 valt af, terwijl dat juist de grote romantische werken zijn die het publiek wil horen. Van Mahler kunnen we met onze bezetting maar twee symfonieën spelen. Tsjaikowski vraagt een mooie, verzadigde strijkersklank, maar bij ons worden de strijkers volledig overstemd door de kopersectie." Niet alleen de dwergbezetting, ook de (wan)smaak van het provinciale publiek beperkt de muzikale flirt met vernieuwend repertoire.

Kuipers: "In elk seizoen hebben we een paar moderne programma's, maar dat slaat niet aan. Dat is voor de echte kenners, voor mensen die iets van muziek afweten. Toch richten we ons misschien teveel op het publiek dat we al hebben. Die willen vooral het Duitse standaardrepertoire horen; Brahms, Brückner, Mozart, Beethoven. Natuurlijk heeft een orkest een museumfunctie en moet je de goede stukken uit het verleden blijven spelen, maar we zijn wel wat star en vastgeroest. Er moet een frisse wind doorheen. Maar als je het van Den Haag moet hebben is sowieso alle franje eraf. Wil je de programmering interessant houden dan moet er geld bij."

Volgens Diane Webb, (dwarsfluit, lid van de ondernemingsraad en Amerikaanse) is sponsoring het verlossende toverwoord voor het LSO:

"Waarom niet! In Amerika zie je in elke foyer een grote etalage met t-shirts, pennen en dergelijke met de naam van orkest en sponsor erop. De sponsor bepaalt zelfs wat het orkest speelt en wie de solist is."

Meer geld en een 'sneller' image, dat is de toekomstvisie voor het ruim honderd jaar oude Maastrichtse orkest.

Kuipers: We spelen beter dan de meeste mensen denken. Dat krijgen we ook vaak van dirigenten te horen. Maar we hebben altijd maar een heel beperkte publiciteit gehad. Nog niet zo lang geleden werden concerten niet eens op affiches aangekondigd. Nu is er een PR-commissie die allerlei ideeën voor een betere publiciteit moet uitwerken."

Een van de eerste wapenfeiten van die commissie is een gebaar naar studenten; die kunnen op vertoon van collegekaart voortaan korting krijgen bij concertbezoek.

Emely Nobis

Roman

Wat zou het niet mooi zijn om in de literatuur eens het volgende grapje uit te halen: een stuk schrijven zoals de componiste haar muziek presenteert.

Kijk, er zijn natuurlijk voldoende verhaaltjes, ja zelfs hele boekwerken, die verwerkt zijn tot een muziekstuk. Richard Strauss wist er weg mee, zoals zoveel van die (neo-)romantici. Grieg bijvoorbeeld natuurlijk ook: die hele Peer Gynt Suite is -zoals we ondertussen allemaal wel weten- eigenlijk niet meer dan de muzikale omlijsting van Henrik Ibsen's drama. Minder bekend is misschien dat Grieg hoopte met zijn muziek de aanzet te geven tot een nationale Noorse opera. Overigens is het bij opera's en operettes vaak zo dat het libretto (het tekstgedeelte) éérs wordt geproduceerd, en daarna pas de muziek erbij wordt gepast. Enfin, wat ik nu dus eens wilde voorstellen was het volgende: als we nu eens een muziekstuk nemen, en daar een stuk tekst bijschrijven... Leuk plan? En dan gaat het ons niet zozeer een stuk tekst dat past bij de inhoud van het stuk (zoals het voor de hand zou liggen om bij een Pastorale een verhaaltje te schrijven over dartelende beestjes, kwinkelerende vogeltjes, en passant een fikse donderstorm en tenslotte de zachte lentewind), maar meer om een stuk tekst dat qua woordgebruik en syntaxis parallel loopt aan de tempo- en sfeeraanwijzingen bij het muziekstuk.

Ingewikkeld? Dan geven we toch een voorbeeldje?

We pakken een muziekstuk dat enkele jaren geleden nog tot hit werd verpompaad door -als ik het mij goed herinner- ene Waldo de los Rios, maar voor mijn part kon dat ook nog Johnny Woodhouse en z'n wonderorgel zijn: Wolfgang A. Mozarts veertigste symfonie (die met opzet geen bijnaam heeft meegekregen omdat die duivel van een Amadeus to'en al wist dat het stuk in het begin van de 1970-er jaren nog eens een 'riesiger Tophit!' zou worden...).

We pakken het doosje van compact disk of de hoes van de plaat er bij en lezen even hoe dat stuk muziek in elkaar zit. Wij zien daar het volgende: Molto allegro. Andante. Menuetto (Allegretto). Finale (Allegro assai).-Even een anecdote terzijde: normale mensen zeggen "Sssst!" als ze stilte vragen, vakmusici stotteren echter "Ppp!" Afijn, wat betekenen nu deze aanwijzingen voor de schrijfter die volgens het stramien van WAMs 40ste een stuk wil schrijven? Het eerste deel van haar schrijfsel (deel I, of hoofdstuk 1, of de eerste alinea) moet e'rg snel en levendig zijn; moet dus korte, vrolijke woorden in rap tempo op de lezer afvuren. Deel twee vervolgens mag wat gedragener: matig langzaam, is hier de aanwijzing. Het verhaal mag allicht wat voortslepen, een rustige verhaaltrant is hier op z'n plaats, misschien zelfs wat melancholiek.

In deel drie mag de plot ons vrolijk en snel, dus met flitsende dialogen en kordate alinea's, ietwat onthuld worden. Tenslotte, in het vierde deel 'up-tempo': de ontknoping! Zou het niet leuk zijn om voortaan ook eens zo' te schrijven? En nu vraagt U zich waarschijnlijk af volgens welke lijnen deze column is geschreven; Welnu, U las hier volgens de Pet Shop Boys' 'Suburbia'.

Eva

